ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4084 4/16 ՕԳՈՍՏՈՍ 1899 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 10 ՌԷՊԻՒԼ ԱԽԸՐ 1317 ԺԶ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4084

درعلیه غلطه ده (آره ولك) غزته سی اداره خانه سی
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորատունկեան խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան.	140	Դ.ռ
» »	վեցամսեայ.	70	»
» »	եռամսեայ.	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան.	40	Ֆրն
» »	վեցամսեայ.	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով :
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներուն կը վերաբերի :
Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն :

20 ՓԱՐԱ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԻՒՆԸ

Ս. Հայրապետը Կիլիկիոյ Աթոռին համար արժանաւոր Կաթողիկոս մը ընտրուած տեսնելու փափաքը քանիցս յայտնած է գրաւոր և բերանացի կերպով։ Ասիկա ապացոյց է թէ Ն. Ս. Օծութիւնը երբեք հակառակ չէ ճանչնար Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը, և թէ Կիլիկիոյ ընտրելի Կաթողիկոսին և Ամենայն Հայոց Հայրապետին ապագայ յարաբերութիւնները շատ սիրալիր ըլլալ կը խոստանան։

Իրաւ է որ Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը, 1441էն մինչեւ ԺԷ. դարուն կէսը, ըմբոստ վիճակ մը ունէր Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութեան հանդէպ, սակայն համաձայնութիւն գոյացաւ երբ 1652ին Եկեղեցական ժողով գումարուեցաւ Երուսաղէմի մէջ, որուն մասնակցեցան Տ. Փիլիպպոս Էջմիածնայ Կաթողիկոսը և Կիլիկիոյ Տ. Ներսէս Կաթողիկոսը։ Այդ թուականէն ետքն ալ այս համաձայնութիւնը միշտ կատարեալ չեղաւ դժբաղդաբար, և Աջապահեան ցեղին կաթողիկոսները ժամանակ շատ անկարգ վիճակի մը վերածեցին Կիլիկիոյ Աթոռը։

Էջմիածնայ և Կիլիկիոյ Աթոռներուն ձգտեալ վիճակը ամենէն աւելի զգալի եղաւ սակայն, Գէորգ Դ. Կաթողիկոսի Հայրապետութեան օրով։

Երբ 1871 Հոկտեմբեր 27ին Մարաշցի Տ. Մկրտիչ Եպիսկոպոսը Կիլիկիոյ Կաթողիկոս ընտրուեցաւ Ատանայի մէջ, 35 քուէներէն 28ով, և Պատրիարքարանի ժողովը օրինաւոր գտաւ այդ ընտրութիւնը, Տ. Գէորգ կաթողիկոս գոհ չմնաց բնաւ և գրեց Կ. Պոլսոյ Պատրիարքին թէ հարկ էր նախ խորհրդակցիլ Մայր Աթոռին հետ, այդ ընտրութիւնը օրինաւոր չհռչակած։ Իր գլխաւոր առարկութիւնն էր սա պարագան թէ Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոս Էջմիածին ձեռնադրուած եպիսկոպոս մըն էր և թէ պէտք էր կանխապէս արտօնուած ըլլար Մայր Աթոռէն՝ Կիլիկիոյ կաթողիկոսութիւնը ընդունելու համար։

Յայտնի է թէ Մարաշցի Տ. Մկրտիչ Կաթողիկոս բանի տեղ չդրաւ այդ ընդդիմութիւնը և Տ. Գէորգ Կաթողիկոս ալ մինչեւ վերջը հակաթոռ նկատեց Կիլիկիոյ կաթողիկոսը։

Այսօր, ոչ եւս այդ անպատեհութիւնները կան նոր ընտրութեան մէջ։ Ս. Հայրապետը, ինչպէս ըսինք, ամենէն աւելի ջերմ փափաքող մըն է որ Կիլիկիոյ Աթոռը թափուր չմնայ, և նոր ընտրեալը, ըլլայ Էջմիածին ձեռնադրուած եպիսկոպոս մը, ըլլայ Կիլիկիոյ կաթողիկոսէն ձեռնադրուած եպիսկոպոս մը, հաւասարապէս հաճելի պիտի ըլլայ իրեն։ Իր փափաքն է որ այդ ընտրութիւնը կարելի եղածին չափ շուտով կատարուի, որպէս զի Կիլիկիոյ Թեմերը չմնան անհովիւ, և Սիսի հինաւուրց վանքը չեննայ նորէն։

1851ին մեր արդի Ս. Հայրապետը, որ այն ատեն դեռ աշխարհական էր, Սիսի վանքը ղրկուած է իբր վարժապետ։ Այդ միջոցին Կ. Պոլսոյ Պատրիարքին ուղղած իր մէկ գրաբար տեղեկագրին մէջ տեսէ՛ք ինչպէս կը նկարագրէ վանքին և եկեղեցւոյն վիճակը։

«Տեսի զայնպիսի փառաւոր տաճար իբրեւ զԵրուսաղէմայն հիւղ մրգապահաց եղեալ, ի բոլոր բարեզարդութենէ բեմին խրթնացեալ, առ ի բաց մնալոյ պատուհանիցն ամենայն յատակ տաճարին, սեղան, և սքանչելի դմբեթաձեւ խաչկալն ծեփիք թռչնոց ապականեալ։

... Ամենայն վիճակք Կիլիկիոյ որ ըստ օրէ վատնին և նուազին, բազումք ի նոցանէ յայլ ազանդս դառնան, զի չէք ի նոսա հովիւ և վարդապետ։»

Այսօր տարբեր կացութիւն մը չունին բնաւ Սիսի վանքը և Կիլիկիոյ Թեմերը։ Կէս դար ետքը, նոյն վիճակը դեռ։ Սիսի վանքը լքեալ մենաստան մըն է հիմակ ալ, խարխուլ պատերով, աղտոտ, անխնամ, ուր հազիւ քանի մը միաբաններ, տգէտ, անկարող, կը մնան իբր պահապան։ Կիլիկիոյ գրեթէ բոլոր Թեմերը առաջնորդ չունին. Եոզկատ, Կիւրին, Տիվրիկ, Տարէնտէ, Մալաթիա, Մարաշ, Զէյթուն, Այնթապ, խեղճ քահանաներ միայն ունին իբր հովիւ. միւս վիճակներուն մէջ ալ գտնուած վարդապետ տեղապահները կամ փոխանորդները ժողովուրդը հովուելու կարող եկեղեցականներ չեն։

Ընտրուելիք Կաթողիկոսին կը սպասէ ուրեմն աշխատութեան և գործունէութեան ընդարձակ ասպարէզ մը և առաջին գործը որուն պէտք է ձեռնարկէ՝ Սիսի վանքին նիւթական և բարոյական վերաշինութիւնն է և հոն ժառանգաւորաց վարժարանի մը հաստատութիւնը, որովհետեւ Կիլիկիոյ Աթոռը ամէն բանէ առաջ պէտք ունի ուսեալ եկեղեցականներու։ Եւ մինչեւ որ հասնին նորեր, չպիտի պակսին անշուշտ հոս կամ հոն զարգացած եկեղեցականներ, հովուելու համար, Կաթողիկոսին հսկողութեան տակ, Կիլիկիոյ կարեւորագոյն Թեմերը, որոնք այսօր զուրկ են բոլորովին դպրոցէ և տեղ տեղ ալ եկեղեցական պաշտամունքէ։

Հ. Ա.

ՌՈՒԲՈՒԱԳԻԾՆԵՐ

(ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ)

ԱԼՓԱՍԼԱՆ

Մետայլ մը որ երկու ներհակ կողմ ունի, երկուքն ալ յարգի սակայն. Աղեքսանդր Փանոսեան՝ առեւտուրի մարդը։ և Ալփասլան՝ գրականութեան մարդը։

Երկու տարուան բացակայութենէ մը ետքը, կը վերադառնայ մեր մէջ, իր միշտ զուարթ անձին ու միշտ թարմ գրչին կրկնակ հրապոյրներովը։ Թէև շատ քիչ կը գրէ այլեւս, բայց երբ առիթը ներկայանայ—չըսելու համար երբ ներշնչումը գայ—առջի օրերուն բանաստեղծն է, նոյն հարուստ յանգերով որոնք ոսկեհանք մըն են ժամանակակից հայ գրականութեան համար։ Երգիչի մը պէս, որուն խօսակցութեան մէջ ալ երաժշտութիւն կայ, իր արձակները ոտանաւոր են գրեթէ, նոյն իսկ մտերմական նամակները շատ անգամ։

Արցունք ու հառաչանք իր տաղերուն համար չեն. հազիւ քանի մը մելամաղձոտ ոտանաւորներ սպրդած են իր գրչի արտադրութիւններուն մէջ. մնացածը, ամբողջ, սուր ծիծաղ ու հեգնոտ խոհեր։ Կը գերազանցէ՝ ժողովրդական բանաստեղծութեան ճիւղին մէջ, քաղքենի բարքերու ժողովրդականութենէն, առանց մօտենալու գաւառականին։

Իր ոտանաւոր թարգմանութիւնները հեղինակութեան արժէքը ունին, այնքան հարազատ են ու սահուն։

Գրականութեան մէջ՝ իր փորձած վերջին սեռը եղաւ ուղեւորական տպաւորութեանց ճիւղը՝ Պալքանեան Նօթերովը,—գրագէտ-գաղթականի ժամանց ուր իր Նօսթալժին կը փարատէր նորէն խնդուքով, մինչ ուրիշներ՝ տրտմութիւն միայն գրած էին իրենց այդ կարգի ժամանցներուն մէջ։

Պոլիս հասնելուն, իր բարեկամ օրագրողները ողջունեցին եկողը, իր առաջին մտածումը եղաւ ընտրելիք առեւտրական գործը. բայց վերջին մտածումը չէ որ գրականութիւնը կը պահէ։ Դրականին ու գրականին միջեւ այս ներդաշնակութիւնը պահել գիտնալուն մէջ կը կայանայ իր անձին գլխաւոր յատկանիշը։

ՍՊԱԴԻՐ

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար :

ՆՈՐ ՈՐԲԱՆՈՑ ՄԱՐԶՈՒԱՆԻ ՄԷՋ

Ամէնքս ալ անշուշտ գոհունակութեամբ կարդացինք Թերթերու մէջ՝ տեղս նոր որբանոց մը բացուելու ուրախառիթ լուրը. ահա՛ այդ նպատակը իրագործուեցաւ և բացման հանդէս մըն ալ տեղի ունեցաւ Վարդավառի երկուշաբթի օրը՝ քաղաքէս գրեթէ մէկ ժամ հեռու՝ Լէճք կամ Կէօլ գիւղին մէջ գտնուող Զարխափան Ս. Աստուածածնայ վանքին մէջ։

Այս համբաւաւոր մենաստանին վրայ գրել ուրիշ անգամի թողլով, անցնինք մեր բուն նիւթին։ Գրեթէ բոլոր Մարզուանցիները արձագանգած էին այս բարի ձեռնարկին՝ թէ՛ իրենց ներկայութեամբ պատուելով հանդէսը ու քաջալերելով գործող մարմինը և թէ՛ նիւթապէս ալ անոր օժանդակ հանդիսանալով։ Երեք չորս տարիներէ ի վեր ուրիշ առթիւ հոն գացողներէն շատ աւելի անհամեմատ բազմութիւն կար այն օրը։ Ժողովուրդը ուրախ օրուընէ սփռուած տեղաւորուած էր վանքին հիւրանոցներուն մէջ։

Նոյն օրուան պատարագը մատոյց Տ. Նիկողայոս վարդապետ Ֆրանկիւլեան. Պատարագէն անմիջապէս յետոյ Նշանաւ չարականէն վերջ, 12 որբերը՝ (2 Մարզուանցի, 4 Ամասիացի և Մնացեալները Վէզիր Քէօփրիւցի ու Սիմ-Հաճի գիւղցի) որոնք օրուան հանդէսին առարկաներն ու միանգամայն առիթն էին, դպրաց խումբին հետ Թափօր կազմեցին և կարգաւ շարուեցան Ս. Սեղանին առջև՝ ձեռքերնին մոմեր բռնած։

Մասնաւոր արարողութիւն մը կատարուելէ վերջ, որբերը «Ո՛վ Հայր Աստուած և բարերար ամենից» երգը երգեցին ու իրենցմէ մէկը առաջ գալով բարի գալուստ մաղթեց հանդիսականներուն։ Երգէ մը վերջ, երկրորդ որբ մը որբանոցին բացումը աւետեց և երրորդ մը յայտարարեց թէ իրենք պիտի ջանան միշտ արժանի ըլլալ իրենց նկատմամբ ցոյց տրուած հոգածութեան։ Այս առթիւ ջերմագին բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեանը համար։

Ժողովրդեան ուրախութիւնը չափ ու սահման չունէր երբ կը տեսնէր թէ որբերը որ պահ մը առաջ փողոցները կը թափառէին՝ այժմ մարդասիրական խնամքի տակ առնուած էին և ունէին անօթութեան տեղ հաց, խշտեակներու տեղ անկողին, ցնցոտիներու տեղ նոր զգեստ, բոպիկութեան տեղ կօշիկ և մուրացկանութեան տեղ ուսման նոր ասպարէզ մը։ Գ. Հայկազուն Հալէճեան, որ ազգասիրութեան ենթակայ ըլլալով շատ լաւ զգացած էր անոր դառնութիւնը, կենդանի կերպով նկարագրեց որբերուն առջի և հիմակուան վիճակին տարբերութիւնը։ Գոլէճի երկու ուսանողներ եւս գրաւոր և բերանացի բանախօսութիւններ ըրին։ Պ. Ն. Խորանեան ազդու կերպով ատենաբանեց օրուան նիւթին վրայ։ Տ. Մամբրէ Հայրը հոն ալ չզլացաւ իր քաջալերիչ և սփոփարար խօսքերը։ Նաեւ Մ. Վարդան էֆ. Տ. Գրիգորեան, ատենապետ Հոգաբարձութեան և տեսուչ Որբանոցի խնամակալութեան, գեղեցիկ օրինակով մը բացատրեց այս մարդասիրական գործին նշանակութիւնը։ Ու հանդէսը փոխադրուեցաւ եկեղեցւոյ բակը՝ հանգանակութեան ձեռնարկուելու համար։ Այս տեղ ալ Մարզուանցին չհերքեց այն կէտը թէ ինք միշտ տրամադիր է սատար կանգնիլ բարեսիրական ձեռնարկներու, եթէ օրինաւոր գործող մարմիններ գտնուին. այս կէտը շա՛տ լաւ ուսումնասիրած է Տ. Մամբրէ Հայր՝ որ դրամ հաւաքելու ժողովրդեան հաճելի կերպը գիտնալով, կլորիկ գումար մը ստացաւ որբանոցին համար (40 ոսկիոյ չափ՝ ի բաց առեալ զանազան իրեղէնները)։ Դիտելի էր սա պարագան. կին մը հանած է իր ականջէն օղը և յանձնած է հաւաքիչներուն. իւրաքանչիւր նուէրի ամէն կողմէ ծափահարութեամբ կը պատասխանուէր։

Հանդէսը վերջացած և ժողովուրդը քաշուած էր ստուերոտ տեղեր, պարտէզին մէջ կամ վանքին դրան մօտ շարուած ուռիներու տակ։ Երբեմն խմբակներու մէջ բագոսը մեծ գործ կը տեսնէր. մանիներն ալ ոչ նուազ տեղ կը բռնէին. կ'երեւայ թէ բարեկիշատակ Սրուանձտեանցի ըսածին պէս, «հոգեւոր ուրախութեան հետ քիչ մըն ալ մարմնաւոր ուրախութիւն կ'ըլլայ»։

Այժմ որբանոցը բացուած է վանքին սենեակներէն մէկուն մէջ և որբերը ամէն կերպով հանգիստ տեղաւորուած են, դաստիարակ մը և հսկիչ մը յատկացուած են անոնց համար։ Կը լսենք թէ վանքին տօնախմբութեան օրը, Աստուածածնայ կիրակին, հանդէս մը տալու մտադիր են։

Ցարատեւութիւն և յաջողութիւն կը մաղթենք այս բարի ձեռնարկին և կարողութիւն՝ այն ազնիւ խնամակալութեան որ ստանձնած է որբերու հոգը։

Գ. ՕԶԱՆԵԱՆ

Մարզուան, 29 յուլիս

Ս. ԵՐԿԻՐԸ

ԿԵՆԴԱՆԱԲԱՆԱԿԱՆ ՏԵՍԱԿԷՏՈՎ

Ս. Երկրի մէջ կենդանիներու վեց տեսակներն ալ կան, այսինքն, ընտանի ու վայրի կենդանիներ, թռչուններ, սողուններ, ձկներ ու միջատներ։

Ընտանի կենդանիներուն մէջ գլխաւոր տեղը կը բռնեն ոչխարն ու այծը։ Նախնի ժամանակներու մէջ ոչխարը՝ այս երկրին հարստութեան ամենակարեւոր մէկ մասը կը կազմէր, սակայն հիմայ գոհացուցիչ արօտներ չգտնուելով ոչխարը այնքան առատ չէ և այս պատճառաւ է որ, մանաւանդ, Երուսաղէմի շրջակաները, ոչխարէ աւելի այծ կը գտնուի։ Այս երկու կենդանիներուն բուն ցեղը Էնկիւրիէն է, այսինքն, ոչխարներուն տտուները խիստ խոշոր են և այծերուն ականջները չափազանց երկայն։

Ս. Երկրի մէջ եզներն ու կովերը խիստ փոքր ու հեզաբարոյ են։ Ասոնց միսը ոչխարին ու այծին աւելի սնդարար ըլլալով՝ այս վերջիններուն հաւասար արժողութեամբ կը վաճառուի գրեթէ։

Միակուզեան ուղտը կը գտնուի Պէտէվիներուն ու վրանաբնակներուն քով բազմաթիւ քանակութեամբ. երկար ատեն կը տոկայ անապատին մէջ, ուր եզն ու այծը կամ ուրիշ չորքոտանիներ չեն կրնար ապրիլ և ա՛յս պատճառաւ է որ աւելի ուղտ կը պահեն քան ուրիշ կենդանիներ, վասն զի Պէտէվիներուն քով ուղտը եզան, ոչխարի և ուրիշ զանազան կենդանիներու տեղը կը բռնէ զանազան ծառայութեանց համար, իսկ, իբրեւ բեռնաբարձ կենդանի ամենէն կարեւորն է։ Անապատին մէջ ուղտերը ոչ թէ միայն հեծնելի են, այլ սայլերու անգամ կը լծուին։

Արաբական ձին ամենէն ազնիւն է, բնութեամբ հեզաբարոյ ու ժուժկալ եւ, այս պատճառաւ, ձիերու միւս ցեղերուն մէջ որոշ դիրք մը ունի։ Կը գտնուին ընդհանրապէս Պէտէվիներուն քով որոնք շատ դժուարաւ կը ծախեն ուրիշին. ա՛յն ատեն միայն երբ դրամական նեղութիւն ունենան։ Շատ անգամ կը պատահի որ արաբական գեղեցիկ նժոյգ մը մէկ քանի Պէտէվիներու կը պատկանի ընկերովի եւ այս պարագային մէջ, առուծախը գրեթէ անհնար կ'ըլլայ։

Ս. Երկրի մէջ էշերը երեք տեսակ են. նախ հասարակ էշը որ փոքր է և բեռ կրելու ամենէն յարմարագոյնը, երկրորդ սեւ էշը որ հասարակ ձիու մը չափ կայ և ջորիէ մը աւելի ուժով է։ Այս տեսակները Դամասկոսի մէջ կը գտնուին։ Իսկ երրորդ տեսակն է ճերմակ էշը՝ բարձր, մեծ ու հեզաբարոյ որ միայն հեծնելու կը ծառայէ։ Ակէյլ կոչուած Պէտէվիները կը պահեն այս ճերմակ էշերը զորս Դամասկոսէն երեք օր հեռու տեղերէ կը բերեն ու կը վաճառեն։

Գրաստը Ս. Երկրին ամենէն օգտակար կենդանին է. թէ բեռ կը փոխադրէ և թէ հեծնելի է. կրնայ քաշել նաեւ կառք և կը լծուի արօրի. ժուժկալ ու երկարակեաց է։ Երուսաղէմի մէջ տեսնուած է ջորի մը՝ որ 35 տարիէ ի վեր ջաղացք կը դարձնէ։ Սաֆէտի մէջ շա՛տ կը գտնուին այս կենդանիները։

Ս. Երկրի մէջ կատու շա՛տ կայ, բայց Վանայ ու Էնկիւրիի կատուները չեն գտնուիր. միա՛յն թէ անոնց խառնուրդներէն կը նշմարուին տեղ տեղ։ Իսկ շուները մէկ քանի տեսակ են՝ որոնց ընտանիներն ու ազնիւները քիչ կը գտնուին։ Քաղաքներու և գիւղերու մէջ թափառաշրջիկ անթիւ շուներ կան՝ որ թէպէտ շա՛տ կը հաչեն՝ բայց քիչ անգամ մարդու վրայ կը յարձակին. սակայն ոչխարներու հօտերը պահպանող շուները՝ կատաղի և քաջասիրտ են։ Ընդհանրապէս կախ ու երկար են փողոցային շուներու ականջները և բաւական ծառայութիւն կը մատուցանեն՝ ապականութիւններ սպառելով քաղաքներու մէջ։

Վայրի կենդանիներուն մէջ շնագայլը ամենէն շատ կը գտնուի։ Իրիկունը երբ արեւը կը խոնարհի, դաշտերուն մէջ կը լսուին այս կենդանիներուն կաղկանձիւն ձայները՝ որ փոքրիկ տղոց ճիչերուն և նորածին մանուկներու ճռուանքին կը նմանին։ Գիշերները խումբերով կը շրջին, արշալոյսին մօտ վերստին կը սկսին կաղկանձել և երբ արշալոյսը կը ծագի՝ իրենց որջերը կը քաշուին։ Այս կենդանիները աղուէսի կը նմանին ու անոնց պէս հաւեր կը խեղդեն ու կ'ուտեն։

Ս. Երկրի մէջ աղուէս շատ չի տեսնուիր, իսկ գայլ շատ կայ։ Բազմաթիւ է բորենին՝ բայց մարդու վնաս չի հասցներ իսկ արջը հազուագիւտ։

Թէպէտ առիւծ բնաւ չկայ՝ բայց առիւծանման գազաններու տեսակներէն շատ կը գտնուին։ Երբեմն ընձառիւծ ալ կ'երեւայ, իսկ յովազ՝ բնաւ երբեք, թէպէտ կ'ըսեն թէ Կարմեղոս լերան կողմերը կը տեսնուին երբեմն։

Ինձ (once) շատ տեսնուած է, բայց երբ զէնքը չհալածեն մարդու վնաս չի հասցներ։

Կրծող կենդանիներ ալ շատ տեսնուած են որոնց մէջ հազուագիւտներն են՝ նապաստակ, խոզուկ (մեծ ֆիփիր) և ոզնի։

Մեծ ու հասարակ մուկեր, անապատի մուկ ու մկնակ՝ անթիւ են այս երկրին մէջ, բայց կուզը (սամմուր) շատ չի տեսնուիր։

Փշղար (blaireau) շատ քիչ է, իսկ մկնանման ժէրպաղը (gerboise. dipus) Յորդանանու դաշտին մէջ շատ կը գտնուի։

Ճիրանաւորներուն մէջ հետեւեալները տեսնուած են. վարազ որ շատ տարածուած է երկրին մէջ, վիթ (gazelle եապան քէչիսի) ամէն տեղ կը գտնուի և խումբով կը շրջի. այծքաղ (bouquetin եապա քէչիսի) Մեռեալ ծովուն արեւմտեան կողմերը կը տեսնուի յաճախ։

Երուսաղէմ Վ. ՐՕԹԲ

ԱՐՀԵՍՏԱՆՈՑՆԵՐՈՒ ՇՈՒՐՋԸ

Ճանապարհորդական Տպաւորութիւններ

ՌՈՍՎԱՅՆԻ (ՍԱՔՍՈՆԻԱ)

ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾՈՒԹԵԱՆ ԴՊՐՈՑԸ (*)

Ռոսվայնի արհեստագիտական դպրոցին մէջ թէեւ գործիքներու և մեքենաներու ոչ շատ լաւերու և նորերու ներկայութիւնը աչքի կը զարնեն՝ բայց նշանակելի են այն մեծ յաջողութիւնը և ճարպիկութեամբ պատրաստուած աշխատութիւնները որոնք ընթացաւարտներու ձեռքի գործերը կը ներկայացնէին և որոնք մեծ մասամբ դարբնութեան բաժնին մէջ շինուած էին։ Երկաթ թիթեղ և ցողերէ պատրաստուած պսակներ, գեղեցիկ ամաններ, պատկերի շրջանակներ փնջեր և տարբեր տեսակ զարդի առարկաներ նիւթ եղած էին աշխատութեան։ Դարբնութիւնը իր գեղարուեստներով կը փայլէր գեղեցիկ կերպով պզտիկ ցուցասրահին մէջ։ Գեղարուեստական դարբնութիւնը (forgerie artistique) որ հին ժամանակները դղեակներու դռներու, պատուհաններու և պատշգամներու համար կը գործածուէր, վերջին տասնեակ տարիներուն մէջ վերսկսած է իր հին նշանակութիւնը ստանալ, և այս՝ իրաւամբ։ Ով որ տեսած է և ուշադրութեամբ դիտած երկաթէ վարդ մը, փունջ մը, պսակ մը, անիկա բնաւ չի մոռնար իր կրած տպաւորութիւնը։ Երկաթէ զարդի-առարկաները որոնք համեմատաբար աւելի ճարպիկութիւն և հմտութիւն կը պահանջեն՝ շատ աւելի սիրելի և յարգելի են գեղարուեստասէր անհատներու մօտ, քան յախճապակէ և կամ ուրիշ նիւթերէ շինուածները։ Սաքսոնիոյ, Գերմանիոյ և Վիեննայի մէջ մասնաւոր գործարաններ յատկացուած են երկաթագործութեան գեղարուեստական մասը ընդարձակելու և ճոխացնելու համար։ Մինչ առաջ ամէն ինչ ձեռքի և մարդկային ուժի սպառմամբ կը կատարուէր, այժմ ինքնաշարժ մեքենաները կու գան այս տեղ ալ իրենց կողմէ խնայել մարդկային թանկագին ուժերուն և մարմնական կարողութեանը, չնայած որ այս կերպով գեղարուեստը մասամբ գռեհկութեան և ստորնացման կ'ենթարկուի։

Աշակերտներու պատրաստած գործիքներու և մեքենաներու մասերու հաւաքածուները վերեւ յիշուած գործիքներու պակասութեան պատճառաւ շատ փայլուն վիճակի մէջ չգտայ. յուսալի է որ յաջորդաբար Պ. Տեօշի փութաջան գործունէութեան շնորհիւ դպրոցը կը ստանայ հետզհետէ աշխատութեան կատարելագործեալ միջոցներ և մեքենաշինութեան տեսակէտով ալ կրնայ այնչափ փայլուն դիրք գրաւել որչափ գեղարուեստական ճիւղի մէջ։

Ելեկտրական բաժինը ունի մէկ քանի մեքենաներ և ելեկտրական ուժ չափող գործիքներ որոնք անշուշտ ժամանակի ընթացքին մէջ աւելի պիտի բազմանան յոգուտ յաջորդ սերնդի և հաստատութեան օգտակար նպատակին։

Ամբողջութեան համար յիշենք թէ դպրոցական շրջանը կը տեւէ երեք կիսամեակ. չորրորդ կիսամեակ մը յատկացուած է ուսման և աշխատութեանց ամբողջացման, ընդարձակման։ Դպրոցական վճարումը միայն դասերու և գործնական աշխատութեանց համար 100 մարք գերմաններու և 200 մարք արտասահմանցիներու և օտարներու համար։ Բաց ասկէ, իւրաքանչիւր աշակերտ 25 մարք, դրեւցիք 50 մարք գործիքներու և մեքենաներու գործածութեան համար կը վճարեն. այս բոլոր վճարումները միայն մէկ կիսամեակի համար են։ Կարօտ և ընդունակ, աշխատասէր աշակերտներ որոնք առնուազն մէկ կիսամեակ դպրոցի մէջ աշխատած են, կըրնան ազատուիլ այս վճարումէն։

Դասախօսութիւնները տեղի կ'ունենան ինչպէս շատ միջնակարգ դպրոցներու մէջ, նոյնպէս ալ հոս խօսակցութեան ձեւով, հարց-պատասխանով, բան մը որ շատ մը կրթուած արհեստաւորներու համար խօսելու և օտար անհատներու հետ խօսակցելու վարժութիւն կրնայ ըլլալ՝ եթէ դասատուն գրաւիչ և հետաքրքիր կերպով իր նիւթը մշակէ։ Աշակերտները աւելի համարձակ նիստ ու կաց ունին դպրոցի մէջ, զերծ ամէն մանկավարժական անձկալի պայմանադրութիւններէ և սահմանափակ կարգ կանոնէ։ Աշակերտէն կը պահանջուի միայն լուրջ և ջանադիր աշխատանք ինչպէս նաեւ յարգանք դպրոցի նպատակին և պատուոյ նկատմամբ, հնազանդութիւն տեսչի և դասատուներու առջեւ։ Իւրաքանչիւր աշակերտ պարտաւոր է տեսչին ձեռք տալ և խոստանալ հետեւիլ դպրոցական և աշխատանոցի օրէնքներուն և պայմաններուն։ Դպրոցական պատիժները սահմանափակուած են միայն ուսուցիչներու, վարպետներու և վերջապէս տեսչի նկատողութիւններով և աւելին խիստ՝ աշակերտին դպրոցէ հեռացումը կ'ըլլայ։ Կանոնաւոր և անընդհատ դպրոց և աշխատանոց այցելելը պարտաւորիչ է և ստիպողական։

Աւելորդ կը սեպեմ ծրագրի մանրամասնութեանց մտնել. միայն թող յիշուի թէ աշակերտները շաբաթական միջին հաշուով 10—16 ժամ տարբեր կարգի գծագրութեամբ և 10—16 ժամ գործնական աշխատութեամբ կը զբաղին. իսկ շաբաթական դասերու և աշխատութեանց թիւն է 40—52 ժամ։ Ինչպէս կը տեսնուի, ժամանակը ամբողջովին կը գործածուի, նիւթի մշակութեան համար։

Ուսուցչական խումբը և վարպետ արհեստաւորները ընտրուած են գործնական կեանքի մէջէն որոնք միշտ շրջահայեաց գործունէութեամբ հետամուտ ըլլալով երկրի և սահող գնացող ժամանակի ընթացիկ պահանջներուն, ըստ այնմ կը ծրագրեն ու կը գործեն յանուն զարգացման և յառաջդիմութեան։ Դպրոցի վերին հսկողութիւնը յանձնուած է հմուտ և ճարպիկ մեքենագէտի մը որ իր գործին վերահասու և միշտ այդ իրեն յանձնուած գործի շահը և պահանջը ի նկատի առնելով՝ մեծ փոյթ կը տանի իր հոգածութեան վստահացուած հաստատութեան նկատմամբ. և յուսալի է որ մէկ քանի տարիէն Ռոսվայն պարծանքով յիշէ իր արհեստագործութեան և երկաթագործութեան դպրոցի անունը որ կը խոստանայ այդ քաղաքի վարկը և Սաքսոնիոյ ընդհանուր արհեստագործութեան շարժող և առաջնորդող տարրերու փայլուն և ուշագրաւ ներկայացուցիչներէն մէկը ըլլալ։

Ցիւրիխ ՍԻՄՈՆ

(*) Շար. երէկի թիւէն և վեր։

ՌՈՏՈՍԹՈՅԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ռոտոսթոյէն կը գրեն մեզ երկուշաբթի թուականով.

«Երէկ, կիրակի, կէս օրէն յետոյ, Ս. Յովհաննեան վարժարանի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ շրջանաւարտներու վկայականի բաշխման հանդէսը։ Այս տարուան շրջանաւարտներուն թիւն է 24, որոնց 15ը աղջիկ և 9ը մանչ։ Աշակերտուհիներէն և աշակերտներէն մէկ քանիները իրենց նախասիրած նիւթերուն վրայ ճառեր խօսեցան։ Յետոյ, դպրոցին ուսուցիչներէն Պ. Տ. Պաղտիկեան բացատրութիւններ տուաւ դպրոցին կազմակերպութեանը վրայ, որ կատարելապէս համաձայն է Կեդր. Ուսումն. Խորհուրդի կազմական կանոնագրին և Ծրագրին։ Պ. Ա. Մանուկեան խօսեցաւ նախակրթութեան մանկավարժական նպատակին և վարժարանին ուղղութեանը վրայ առհասարակ։

«Յետոյ, Պ. Գ. Անդրէասեան (Դպրոցին Տնօրէնը) երկսեռ շրջանաւարտնիւը ներկայացնելով ժողովրդին, բաշխեց անոնց վկայագիրները և յուզմամբ յանձնարարեց անոնց որ սիրեն իրենց լեզուն ու գրականութիւնը, զոր բաւական աղէկ ծանօթացնելու համար այնքան հոգ տարուած էր, և հաւատարիմ մնան այն սկզբունքներուն՝ զոր դպրոցը այնքան խնամով աւանդեց իրենց։

Ճառերն ու ասմունքութիւնները կ'ընդմիջուէին մանչերու և աղջկանց երկձայն և եռաձայն երգերով։ Պ. Մաքրուհի Նէվրուզ երգեց երեք հատ սօլօ, ինչպէս նաև Օրօրոցի Երգը, Երազը և Ամպրուազ Թօմաի Մինիոնը, որ բոլորովին նորութիւն էին և լաւ տպաւորութիւն թողուցին։

«Ներկայ էր բազմութիւն մը՝ բազմաթիւ տիկիններ, օրիորդներ և հետաքրքիր ու շնորհքով երիտասարդներ։

«Ի բացակայութեան առաջնորդ Նորայրեալ Տ. Յովսէփ եպիսկոպոս Այվազեանի, Առաջնորդարանի կողմէ ներկայ էր Փոխանորդը՝ Տ. Մամբրէ քահանայ Ֆիրազեան։ Աւագերէց Տ. Գարեգին Հայրը փակեց հանդէսը, օրհնելով այս կրթական հաստատութիւնը, շնորհակալութիւն յայտնելով ուսուցչական խմբին աշխատութեանց, Թաղականութեան, Հոգաբարձութեան, և բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն Թանկագին կենաց Վեհ. Սուլթանին։

«—Կ'ըսուի թէ Թաղականութիւնը մտադիր է իր պաշտօնը շարունակել առաջիկայ տարի ալ, քանի որ տարի մը պայմանաժամ ունի տակաւին։ Ռուսուքի մէջ, կ'ըսեն թէ, հազուագիւտ բան է, կամ բնաւ չէ տեսնուած, որ Թաղականութիւն մը իր օրինաւոր պայմանաժամը լրացնէ. այլ միշտ ժամանակէն առաջ կը հրաժարի, ծանր պատասխանատուութեանց բեռ մը կռնակը առած։ Արդի Թաղական Խորհուրդը, ուրեմն, ամէնէն հաստատամիտը պիտի ըլլայ, շարունակելով ըստ օրինի իր պաշտօնը։ Այս կերպով քաղաքիս ազգայիններն ալ բարիք մը կը վայելեն, ազատուելով դպրոցական յաճախակի փոփոխութիւններէն, որ այնքան ծանր վնասներ պատճառած են մինչև հիմա Ռուսուքի նորահաս սերունդին։»

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պ. Լապոռիի վիրաւորումը. — Տրէյֆիւսի վերադատումը. — Ձերբակալութիւններ. — Պ. Տէլքասէի ուղեւորութիւնը։

Ռէնէն աօյի օրուան Թուականով կը հեռագրեն թէ Տրէյֆիւսի փաստաբան Պ. Լապոռին վիրաւորողը կ'երևայ թէ հեռացած է այդ քաղաքէն։ Կառավարութիւնը անոր դիմագծութեան վրայ բաւական ճշգրիտ տեղեկութիւններ ստացաւ։ Ռէնի ժողովուրդը զայրացած է այդ ոճիրին համար։ Տիկին Լապոռի համակրական բազմաթիւ նամակներ ստացաւ։ Շատ մը անձեր իրենց այցաքարտը ձգեցին Պ. Լապոռիի բնակարանը։ Ոճրագործին ձերբակալուած ըլլալու լուրը տակաւին ստուգուած չէ։ Պ. Լապոռիի վիճակը քիչ մը մտահոգութիւն կը պատճառէ։ Երկու բժիշկ վիրաւորեալին քովը կը հսկեն շարունակ։

Լա Մանշէն ուրիշ հեռագիր մը կ'ըսէ թէ երկաթուղիի կայարանին ոստիկանը նաւային մեքենավար մը ձերբակալեր է որ Ռէնէն կու գար և Հավռ կ'երթար։ Անոր դիմագծութիւնը կը համապատասխանէ Պ. Լապոռին վիրաւորողին դիմագծութեանը։

Ընդհանրապէս կը կարծուի որ, եթէ վէրքին հետեւանքով ծանր վիճակ մը առաջ չգայ, Պ. Լապոռի պիտի կրնայ ութ օրէն ներկայ գտնուիլ Ռէնի զինուորական ատեանին նիստերուն։ Ոստիկանութիւնը կը շարունակէ իր խուզարկութիւնները ոճրագործը ձերբակալելու համար։ Զոյգի մը նայելով՝ երկու մարդ, որոնք ոճիրը գործուած միջոցին պահուըտած են եղեր, Պ. Լապոռիի գետին ինկած ատեն վրան յարձակեր և բոլոր Թուղթերը առեր են։

—Ռէնի զինուորական ատեանին երկուշաբթի օրուան նիստին վրայ երէկ իրիկուն առնուած նորագոյն լուրերու նայելով, ատեանը բացուած միջոցին նախագահ գնդապետ Ժուօ յայտարարեր է որ շաբաթ օրը եղած ցոյցերը, մանաւանդ ժամուլին յատկացուած նստարաններէն, եթէ կրկնուին, անմիջապէս ունկնդիրներու սրահը պարպել պիտի տայ և նոյն խօսք պիտի արգիլէ լրագրական Թղթակիցներուն ներկայութիւնը։ Տրէյֆիւսի փաստաբան Պ. Տըմանժ խնդրեր է նախագահէն՝ նիստը ընդհատել մինչև որ տեղեկութիւն առնուի Պ. Լապոռիի վիճակին վրայ։ Նախագահը ցաւ յայտներ է այդ դէպքին համար։ Ատեանը պահ մը խորհրդակցելէ յետոյ, նորէն ժողովասրահը վերադարձեր է։ Պ. Տըմանժ յայտարարեր է որ Պ. Լապոռիի վէրքը ծանր չէ, բայց իր պաշտօնակիցը պիտի չկրնայ դատավարութեանց ներկայ գտնուիլ։ Զօրավար Մէռսիէ նախագահին պատասխանելով, յայտարարեր է որ Պոռտրոյին հեղինակը Էսթէրհազին չէ։ Պ. Քազիմիռ Բէրիէ և Մէռսիէ զօրավարին դէմ առ դէմ բերուած միջոցին, Պ. Քազիմիռ Բէրիէ յայտարարեր է թէ ինք Լըրուօն Ռընօ հարիւրապետէն բնաւ գաղտնի գեկոյց մը չէ ստացած Տրէյֆիւսի խոստովանութեանց վրայ։ Հանրապետութեան Նախկին Նախագահը կարդացեր է Պ. Շաւլ Տիրիւի մէկ նամակը թէ Լըրուօն-Ռընօ հարիւրապետը Մէռսիէ զօրավարին կողմէ ղրկուած է յանդիմանուելու համար։ Մէռսիէ զօրավարը պատասխանելով Պ. Քազիմիռ Բէրիէի, յայտարարեր է թէ հարիւրապետը այդ խոստովանութեան վրայ իրեն խօսեր է հոն զօրավարին ներկայութեանը։ Պ. Քազիմիռ Բէրիէ ըսեր է նաև թէ ինք անձամբ տեսակցելով Բարիզի գերման դեսպան Միւնսթէր իշխանին հետ, միջադէպը փակեր է։ Պ. Քազիմիռ Բէրիէ յարեր է. «Իրիկուան համար ալ Պէրլինէն լուրի չէինք սպասեր։ Միջադէպը չափազանցըուած էր։» Մէռսիէ զօրավարը պատասխաներ է թէ ինքը՝ իբրև պատերազմական նախարար Էլիզէ կը գտնուի եղեր և թէ Պուատէֆռ զօրավարին հրամաններ տըրուած ըլլալը կը յիշէ։ Պ. Քազիմիռ Բէրիէ գանգատեր է Մէռսիէ զօրավարին անուղղակի ընթացքէն՝ 60,000 զինուոր արձակելու առթիւ՝ առանց խորհուրդ հարցնելու Հանրապետութեան Նախագահին։ Բողոքեր է՝ զօրավարին կողմէ Հանրապետութեան Նախագահին վերագրուած դերին համար՝ այդ գործին մէջ։ Պ. Քազիմիռ Բէրիէ ըսեր է թէ գերման դեսպանին տեսակցութենէն առաջ, Գերմանիոյ հետ յարաբերութեանց մէջ բնաւ խնդիր չէ եղած Տրէյֆիւսի մասին. երբեք բան մը չէ խոստացած Տրէյֆիւսի։ Պ. Քազիմիռ Բէրիէ այդ առթիւ բողոքեր է Տրէյֆիւսի այն նամակին դէմ, ուր այդ բանակցութիւններուն վրայ խօսուած է։ Փաստաբան Պ. Տըմանժ յայտարարեր է թէ իր փոխանորդեալին հաղորդած էր՝ Հանրապետութեան Նախագահին մօտ եղած դիմումը՝ դատավարութեանց հրատարակուելուն համար և թէ հաւատացուցած էր Տրէյֆիւսի որ Պ. Քազիմիռ Բէրիէ խոստում մը ըրած է։ Պ. Տըմանժ այդ առթիւ ներողութիւն խնդրեր և Պ. Քազիմիռ Բէրիէ շնորհակալութիւն յայտներ է։ Ատեանին նախագահը յետոյ կանչել տուեր է Պիյեօ զօրավարը, պատերազմական նախկին նախարարը, որ ըսեր է թէ Տրէյֆիւսի գործէն տեղեկութիւն չունէր նախարար ըլլալէն առաջ։ Զօրավար Պիյեօ ակնարկութիւն ընելով Բիքառ գնդապետին խաղցած դերին, գովեր է զայն, ըսելով թէ կը ճանչնայ գնդապետին կողմէ մատուցուած ծառայութիւնները։ Զօրավարը ջիջեր է Բիքառի առաջարկութիւնը, Թակարդ մը լարելու համար Էսթէրհազիի դէմ որուն համար կը կասկածէր թէ Պոռտրոյին հեղինակն է։ Զօրավարը յարեր է թէ Բիքառ միշտ իր արտօնութեամբը գործած է։ Պիյեօ զօրավարը ցաւ յայտներ է թէ նախարար եղած ատենը՝ իր ժամանակին մեծ մասը Տրէյֆիւսի խնդիրովը անցուցած է, մինչդեռ կրնար ազգային պաշտպանութեան օգտին աշխատիլ։ Զօրավարը ժխտելէ յետոյ վաճառական Վիլլոնի տեղեկութիւնը, զոր երէկ ծանուցինք, ըսեր է թէ վայրկեան մը կասկածած էր Տրէյֆիւսի մեղապարտութենէն՝ Բիքառ գնդապետին ձեռնարկներուն հետեւանքով։ Զօրավարը վերջապէս յարեր է թէ միշտ համոզուած է Տրէյֆիւսի մեղապարտ ըլլալուն վրայ և թէ խորին ցաւ կը զգայ Հանրիի խարդախութեան երեւան հանուելուն համար։ Յետոյ խօսեր է պատերազմական նախկին նախարար Պ. Քավէնեաք ըսելով թէ պատրաստ է ամբողջ պատասխանատուութիւնը ստանձնելով պնդել թէ Տրէյֆիւս խոստովանութիւնը ըրած է. «Անկարեւոր Թուղթեր միայն յանձնած եմ՝ աւելի կարեւորները ձեռք անցընելու համար։» Պ. Քավէնեաք ըսեր է թէ համոզուած է Տրէյֆիւսի մեղապարտութեանը վրայ, որովհետև զայն ամբաստանող վկայութիւններուն մէջ հակասութիւն չի կայ. թէ շատ հաւանական է որ Տրէյֆիւս մատնութիւն ըրած ըլլայ առանց ուղղակի յարաբերութիւն ունենալու օտար գործակալներուն հետ և թէ կրնայ ըլլալ որ օգնականներ ունենայ, վասն զի զանազան տեղեկութեանց ծանօթ է։ Նախագահ Պ. Ժուօյի հրաւէրին վրայ՝ Տրէյֆիւս ըսեր է.

«Կը զարմանամ թէ մարդ մը որ Հանրիի խարդախութիւնը երեւան հանեց, ժողովին ներկայացուցած է, կարենայ հոս պնդել իմ մեղապարտութեանս վրայ՝ հիմնուելով այնպիսի արարքներու վրայ որոնց մասին վճռաբեկ ատեանը արդարութիւնը գործադրած է։»

Այդ միջոցին երկարատեւ յուզում մը տիրեր է ժողովարանին մէջ։ Յետոյ հրաւիրուեր է Ձիւրլինտէն զօրավարը, որ ըսեր է թէ կը հաւատայ Տրէյֆիւսի մեղապարտութեանը՝ հաստատուած Պոռտրոյով, և թէ համոզուած է որ Պոռտրոն Տրէյֆիւսի կողմէ գրուած է։ Շանուան զօրավարն ալ միևնոյն յայտարարութիւնը ըրեր է։ Ատոնցմէ ետքը արտաքին գործոց նախկին նախարար Պ. Հանոթօ ներկայանալով յայտարարեր է թէ ո և է գաղտնի պարունակող տեղեկութիւն չունի. թէ նոյն միջոցին քաղաքական կացութիւնը ծանր էր. թէ ինք պահանջած էր Մէռսիէ զօրավարէն որ խնդիրը առաջ չտանի և թէ այդ մասին պատճառաբանեալ դիտողութիւններ ըրած էր, բայց Մէռսիէ զօրավարը անդրդուելի մնալով գործը շարունակեր է։ Պ. Հանոթօյի այս յայտարարութենէն ետքը նիստը փակուեր է, յաջորդ դատավարութիւնը չորեքշաբթի (այսօր) գումարելու պայմանով։ Ատեանը փակուելու միջոցին «կեցցէ՛ բանակը. կեցցէ՛ արդարութիւնը» աղաղակներ լսուեր են։ Ծանր դէպք մը չէ պատահեր։

Տրէյֆիւսի վերադատումին հակառակորդ լրագիրները կ'ըսեն թէ Մէռսիէ զօրավարը Ռէնի զինուորական ատեանին շաբաթ օրուան նիստին նոր բան մը ըսած չէ, բայց Տրէյֆիւսի մեղապարտութիւնը հաստատելու համար զօրավարին տուած ապացոյցները ջախջախիչ էին։ Վերադատումին կուսակից Թերթերն ալ կ'ըսեն թէ զօրավար Մէռսիէ լրագիրներուն շաղակրատութիւնները միայն առաջ բերած է և թէ Տրէյֆիւսը ամբաստանելէ աւելի ինքզինքը պաշտպանած է։ Պահպանողական և չափաւոր լրագիրները կ'ըսեն թէ կառավարութեան ձեռք առած միջոցները Տրէյֆիւսի համար նպաստաւոր պիտի չըլլան և թէ միտքերը աւելի պիտի գրգռուին։ Արմատական լրագիրները կը հաւանին կառավարութեան ընթացքին և կ'ըսեն թէ իր ազդու ընթացքը եթէ յարատեւէ, բոլոր հանրապետականներուն աջակցութիւնը պիտի վայելէ։

Կ'ըսուի թէ Ռէնի զինուորական ատեանին նախագահը, եթէ յարմար դատէ, պիտի կրնայ նիստերը դռնփակի վերածել։

Մաթէն կ'իմանայ թէ դատավարութիւնը մինչև սեպտեմբերի կէսը պիտի շարունակուի։

Պ. Քրէ տը Պօռըրէա Էքօ տը Բառիի մէջ կը ծանուցանէ թէ Ռէնի զինուորական ատեանին նախագահը ծանուցեր է իրեն՝ ղրկել իր վկաներուն գրաւոր յայտարարութիւնը, որպէս զի զանոնք քննելէ ետքը որոշէ թէ հա՞րկ է այդ վկաները հրաւիրել թէ ոչ։

—Բարիզի ոստիկանութիւնը ձերբակալեց հակասեմական երեսփոխան Պ. Մառէնյի քարտուղարը՝ Պ. Մասոնը և Պոնափարթեան կուսակցութենէն Պ. Օպիէնը, ինչպէս նաև կարգ մը ուրիշ անձեր իբրև մասնակից վերջին դէպքերուն։ Նաև ձերբակալուեցան «արքայական երիտասարդութեան» յանձնաժողովին նախագահը՝ Պ. Կոտֆռուա և «հայրենասէրներու դաշնակցութեան» ընդհանուր քարտուղարը՝ Պ. Լը Մընիէ։

Ֆրանսայի Նախարարաց Խորհուրդին երկուշաբթի օրուան նիստին մէջ դատական նախարար Պ. Մոնի տեղեկութիւն հաղորդեց Բարիզի վերջին դէպքերուն նկատմամբ կատարուած քննութիւններուն վրայ, յարելով որ քննութիւնները փութով առաջ պիտի տարուին։ Գալով Պ. Կէրէնի և «հակասեմական դաշնակցութեան» անդամներուն, որոնք տակաւին դաշնակցութեան կեդրոնին մէջ կը գտնուին, նախարարը յայտարարեց թէ ոստիկանութեան վերատեսչութեան որոշումին համաձայն, անոնց նկատմամբ՝ կացութիւնը անփոփոխ պիտի մնայ։

—Արտաքին գործոց նախարար Պ. Տէլքասէ, Նախարարաց Խորհուրդին աօյի օրուան նիստին մէջ տեղեկութիւն հաղորդեց Բեդերսպուրկ կատարած ուղեւորութեանը վրայ։ Յիշեց Ռուսիոյ մայրաքաղաքին մէջ իրեն եղած սիրալիր ընդունելութիւնը։ Պ. Տէլքասէ յարեց թէ Մուրավիէֆ կոմսին կողմէ տրուած ճաշին ատեն փոխանակուած բաժակաճառերը ապացուցին թէ Ֆրանսան ու Ռուսիան իրենց հաւաքական բարիքին համար միացնող կապերը աւելի զօրաւոր և մտերմական հանգամանք մը ստացած են։

ԵՈՀԱՆՆԷՍՊՈՒՐԿԷՆ կը հեռագրեն Թայմզի թէ զինուորական պատրաստութիւններ կը կատարուին և թէ կացութիւնը ծանր կը նկատուի։ Թայմզ Թրանսվալի վրայ խօսելով կ'ըսէ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը, եթէ պատերազմ ծագի, իր տրամադրութեան տակ պիտի ունենայ իր գաղթավայրերուն զինուորները, բացի բնիկներէն։

ՍԵՐՊԻԱ. —Պաշտօնաթերթը հրատարակած է Աղեքսանդր Թագաւորին մէկ նամակը՝ Նախարարապետ Պ. Վլատան Եօրկէվիչի ուղղուած։ Թագաւորը կը Թըւէ 1897էն ի վեր եղած յառաջդիմութիւնները։ Կը յիշէ այդ Թուականին եղած հաւատարմական ցոյցերը, զորս ապացոյց մը կը նկատէ՝ Օպրէնովիչներու գահուն նկատմամբ ժողովրդեան ունեցած սիրոյն։ Աղեքսանդր Թագաւորը ըսելով որ Սերպիա այդ առթիւ ցոյց տըւած է թէ միշտ անկախ պետութիւն մը պիտի մնայ, կը յարէ թէ իր ամբողջ կեանքը պիտի նուիրէ հայրենիքին բարեկեցութեանը և իր ծրագրին գործադրութեանը՝ կառավարութեան և Երեսփ. ժողովին հայրենասիրութեանը յենլով։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ մէջ կիրակի օրը կատարուեցան նահանգային Խորհուրդներու ընտրութիւնները։ Արդիւնքը ամէն տեղ նպաստաւոր եղաւ կառավարական կուսակցութեան։

ԼՕՆՏՈՆԷՆ աօյի օրուան Թուականով կը հեռագրեն թէ Ս. . . . ի մէջ (?) կաթոլիկներու և բողոքականներու միջև ծանր կռիւ մը տեղի ունեցեր է։ Ոստիկանութիւնը պարտաւորուեր է միջամտել։ Քանի մը հոգի վիրաւորուեր են։ Հաւաքումները արգիլուած են։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ԽՆԴԻՐԸ. —Անգլիոյ Հանրային կարծիքը. —Տէյպար Լոնտոնի Թըղթակցէն.

«Շահեկանութենէ զուրկ չէ խօսիլ Անգլիոյ Թագուհւոյն դահաճառին և Խորհրդարանին 1899ի Նստաշրջանին վերջին նիստին վրայ, մանաւանդ Թրանսվալի խնդրին նկատմամբ։ Դահաճառը սապէս կը խօսէր այդ խնդրին համար.

«Հարաւային Ափրիկէի հանրապետութեան մէջ մեր հպատակներուն կացութիւնը չի համապատասխաներ այն խոստումին որ եղած էր թէ բոլոր օտար հըպատակները հաւասար իրաւունք պիտի ունենան, և որուն վրայ հիմնուած էր իմ կողմէս այդ Հանրապետութեան տրուած ներքին անկախութիւնը։ Այդ կացութենէն առաջ եկած յուզումը վտանգի միայն աղբիւր մըն է հարաւային Ափրիկէի մեր ստացուածքներուն խաղաղութեանը և բարգաւաճմանը համար։ Այդ առթիւ բանակցութիւններ կը կատարուին հարաւային Ափրիկէի Հանրապետութեան կառավարութեանը հետ, և այդ բանակցութիւնները տակաւին կը շարունակուին։»

«Ներքին անկախութիւն» բացատրութիւնը խիստ շահեկան է։ Մինչև հիմա կը կարծուէր թէ Պօէրները իրենց ձեռքը անցուցած են այդ անկախութիւնը, բայց յայտնի կ'երեւայ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը բոլորովին մասնաւոր տեսակէտով մը կ'ըմբռնէ խնդիրը։ Այդ պարագան աւելի յստակօրէն պարզուած է Պ. Չէմպըրլէնի ճառին մէջ, թէ Անգլիա գերիշխան պետութիւնն է Թրանսվալի։ Գաղթային նախարարը քիչ առաջ ալ յայտարարած էր թէ Նաթալ զինուոր ղրկուիլը նոյն գաղթավայրին կառավարութեան խնդրանօք եղած է, թէ՝ անոր պաշտպանութեանը և թէ ամէն տեսակ պատահականութեանց համար։ Ատիկա շատ չափազանցական կ'երեւայ անշուշտ. սակայն տակաւին կանխահաս է պատերազմի վրայ խօսելու և թշնամութեանց քիչ օրէն սկըսելուն հաւատալու համար։ Հաւանական է նաև որ Բրէթորիայի կառավարութիւնը նոր զիջողութիւններ ընէ, զրկելով Պ. Չէմպըրլէնը պատերազմելու ո և է պատրուակէ որուն այնչափ կը բաղձայ, թէև այդ պատերազմը ժողովրդական չըլլայ և շատ սուղի նստի պահպանողական կուսակցութեան։ Յայտնի է թէ Պ. Չէմպըրլէն եթէ յաջողի կռիւ մը յառաջ բերել, թշնամութեանց սկսած օրը նախարարութեան դէմ բողոքի ձայն մը պիտի չելլէ, վասն զի Անգլիացիները այդ բանին համար եռանդուն հայրենասիրութիւն մը ունին։ Պատերազմին հաւանական վախճանը, սակայն, պիտի զուգադիպի ընդհանուր ընտրութեանց և այն ատեն երկիրը բացորոշապէս պիտի հասկնէ Պ. Չէմպըրլէնի ու միւս նախարարներուն թէ ի՞նչ են իր զգացումները Թրանսվալի դէմ պատերազմի մը համար, նոյն իսկ եթէ նպաստաւոր հետեւանք մը ունենայ Անգլիոյ նկատմամբ։»

—Հոլանտայի մէջ նպաստաւոր շարժում մը Թրանսվալի համար. —«Աւելորդ է ձգել ըսել թէ, կը գրէ Տէյպար Լա Հէի Թղթակիցը, հոս ո՛րչափ հետաքրքրութեամբ կը հետեւին Թրանսվալի տագնապին և գիտեն թէ Պօէրներու Հանրապետութիւնը ընդհանուր համակրութիւն շահած է։ Հոլանտացիները ընդդիմախօսութիւններուն ալ չեն հանդուրժեր։ Վերջերս երբ Պ. Իվ Կիւեօ Սիէքլի մէջ առաջարկութիւն մը ըրաւ Թրանսվալի խնդրին լուծմանը համար, հոլանտական Թերթերը խիստ լեզուով խօսեցան և խըրատեցին ֆրանսական լրագիրը որ Տրէյֆիւսի խնդրովը զբաղի։ Ինչպէս կը յիշուի, անգլիացի Պ. Սթէտ երբ Լա Հէի մէջ ընդհանուր խաղաղութեան վրայ կը խօսէր, բաւական կշտամբուեցաւ անոնց կողմէ որոնք կը մեղադրէին Անգլիան՝ Պօէրներուն հանդէպ իր բռնած ընթացքին համար։ Շարժումը այսօր կը չէզոքուի և կ'ընդհանրանայ։ Բողոքական Եկեղեցիին Սինոդը, որ իր տարեկան նիստը կը գումարէ, Թրանսվալի նպաստաւոր որոշում մը տուած է, աղօթելով Աստուծոյ որ իմաստութիւն և զօրութիւն տայ այդ փոքրիկ ժողովուրդին։ Ռոթէրտամի մէջ միթինկ մը գումարուեցաւ ուր Վիսէր երէցը, որ միանգամայն երեսփոխան է, Պօէրներուն դատը պաշտպանեց։ Ներկաները եռանդագին ծափահարեցին երէցին խօսքերը։ Հարաւային Ափրիկէի հոլանտական Ընկերակցութիւնը, որուն կ'անդամակցին Երեսփ. ժողովին ատենապետը և ուրիշ երեւելի անձնաւորութիւններ, Անգլիոյ ժողովուրդին ուղղեալ գիր մը հրատարակեց, խնդրելու համար որ յարգէ Թուով փոքր՝ բայց առաքինութիւններով զօրաւոր ժողովուրդ մը, այնպիսի առաքինութիւններ որոնք մեծապէս գնահատուած են բոլոր Անկլոսաքսոններու կողմէ, և որոնք են քաջութիւն, անկախութեան սէր, բարոյական արժանաւորութիւն և կրօնական զգացում։ «Արդար և վեհանձն եղէք, կը յարէ գիրը, և մի՛ հետեւիք ձեր պետական մարդերուն կամ դրամին, երբ ատոնք կը ջանան եւ ամէն առիթ ու պատրուակ չեն փախցըներ, միջամտելու այդ ժողովուրդին գործերուն, ձեր ուզած եղանակովը վարուած չըլլալուն համար։» Ուղերձը, պնդելէ յետոյ թէ պէտք է գործելու ազատութիւն տալ ժամանակի ոգիին որ բարոյական ու նիւթական յառաջդիմութեան համար կ'աշխատի, կը յարէ. «Թախանձագին կ'ուղղենք ձեզի այս հրաւէրը, ոչ միայն անոր համար թէ ուրիշ քաղաքականութիւն մը ապահովապէս բռնութեան, արիւնահեղութեան և եղբայրասպան կռիւի մը կ'առաջնորդէ, այլ թէ անգամ մը որ իրաւունքը բռնաբարուի, բրիտանական ուղղամտութիւնը պիտի արատաւորուի, կորովամտութիւնը պիտի վտանգուի և անոր վեհանձնութիւնը ծաղու նիւթ մը պիտի ըլլայ։»

«Այս ուղերձը, զոր լրագիրներն ալ արտատպեցին, վաճառատուններու ապակեփեղկերուն մէջ դրուած է, որպէս զի հանրութիւնը ստորագրէ, ինչպէս անցեալ տարի եղաւ Ցարին մատուցուելիք ուղերձին համար։ Ընկերակցութեան այդ ուղերձը կը գտնուի նաև երկաթուղիներու սպասման սրահներուն, բժիշկներու և փաստաբաններու սրահներուն և գրասենեակներուն մէջ։ Ամէն կողմ ստորագրութիւններով կը ծածկուի։ Թէև յուսալի է որ ստորագրութիւնները բազմաթիւ ըլլան, բայց Թերահաւատներ ալ կան որոնք կը կասկածին բարոյական ցոյցի մը արդիւնքին վրայ, երբ նիւթական միջոցներ ոյժ չեն տար անոր։»

ՈՒԷՍԹՄԻՆՍԹԸՐԻ ՊԱԼԱՏԸ. — Ամէն տարի այս Թուականին երբ Անգլիոյ Խորհրդարանին նստաշրջանը փակուի, Ուէսթմինսթըրի պալատը միշտ նորոգութիւններ կը կրէ։ Երկու տարի առաջ օթոցները փոխուեցան և անցեալ տարի ալ նստարանները։ Այս տարի ալ կ'երևայ թէ ջըրարուժական գործիքները փոփոխութիւններ պիտի կրեն։ Կատակ չի կարծուի. իրողութիւնը շատ լուրջ է։ Ուէսթմինսթըր միակ այն փառաւոր պալատը չէ որ դուրսէն կը տեսնուի՝ իր պատմական կամարներուն տակ պատսպարելով ատամնաձեւ պատերով երկար սրահներ և պատմական երկու սրահներ Լորտերու և Երեսփ. ժողովներուն համար, այլ նաև ամէնէն հանգստաւէտ շէնքն է։ Ունի ճաշարան մը, գարեջրատուն, ծխարարան, մասնաւոր սրահներ, ընթերցասրահ, սափրիչի սրահ մը, բաղնիք և մարմնարան։ Այս պարագան սովորական բան մըն է Անգլիոյ համար, վասն զի փոխանորդութեամբ քուէ չի տրուիր, երեսփոխանները պարտին անձամբ ներկայ գտնուիլ քըւէարկութեան ատեն, հետեւաբար ժողովասրահը ամէն կերպով պէտք է հանգըստաւէտ ըլլայ, քանի որ երեսփոխան մը պարտաւորուած է հոն մնալու։ Ժողովներու նիստերուն ատեն, բացի մեծ վիճաբանութիւններու օրերէն, 30-40էն աւելի ժողովական ներկայ չեն գտնուիր։ Մնացեալները Ուէսթմինսթըրի միւս մասերուն մէջ են, ուր կ'աշխատին, կ'ուտեն, կը ծխեն, կը կարդան և կամ կը լոգանան։ Փաստաբանները ընդհանրապէս իրենց յատուկ սրահ մը ունին, ուր իրենց յաճախորդներուն հետ կը զբաղին։ Բժիշկներն ալ, որոնք սակաւաթիւ են Ուէսթմինսթըրի մէջ, կրնան հիւանդներ նայիլ։ Երբ քուէարկութիւն մը հարկ դառնայ, ելեկտրական զանգակ մը հինգ վայրկեան առաջ կը հնչէ շէնքին ամէն կողմերը։ Այդ միջոցին շատ հետաքրքրական տեսարան մը կը պարզուի նրբանցքներուն մէջ։ Ազատական մը լոգանալու վրայ էր, յանկարծ զանգակը հնչեց. երեսփոխանը առանց հագուելու, ղենջակով և մուճակներով ժողովասրահ փութաց։ Ուրիշ անգամ մը պահպանողական երեսփոխան մը երեսին մէկ կողմը ածիլուած և միւսը՝ օճառի փրփուրով ծեփուած, ժողովին սրահը վազեց։ Քուէարկութեան միջոցին ամէն ոք կը փութայ «այո»ի և «ոչ»ի նրբանցքները։ Երկու քարտուղարներ իւրաքանչիւր նրբանցքի մուտքին առջեւ կեցած են և երբ երեսփոխան մը անցնի՝ բարձրաձայն կը համրեն։ Գրեթէ բնաւ սխալում չըլլար։ Երեսփոխանը նրբանցքին դուռը անցնելէն ետքը, այլեւս ազատ է և կրնայ նորէն լոգարան երթալ, ածիլուիլ եւայլն։ Օրեր կան ուր զանգակը անընդհատ կը հնչէ, ինչ որ կը նշանակէ թէ շատ քուէարկութիւն կայ։ Այդ օրը երեսփոխանները, միշտ կազմ ու պատրաստ վիճակի մէջ կը գտնուին և նոյն իսկ նախաճաշին կը պահեն իրենց գրպանին մէջ։ Կ'ըսուի թէ ջրարուժական գործիքները, օդերու սաստիկ ջերմութեան պատճառով մաշած ու աւրուած են, ուստի նորեր պիտի դրուին՝ աւելի կատարելագործուած։

ԳԱՐԵԳԻՆ ԷՖԷՆՏԻ ՄԵԼԻՔԵԱՆ
ՓԱՍՏԱԲԱՆ
Փոխադրած է իր գրասենեակը Էսկի Զապթիէ ճամբէսի Գօճաման Օղլու Խան Թիւ 1։ 418 2—21

Ներքին լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ. —Կէլիպօլուի գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Գարասի գաւառին հաշուակալ Հասիպ էֆ. որուն յաջորդեց Կէլիպօլուի հաշուակալ Խասա Մուխլիս էֆ.։

—Սալիսէի աստիճան՝ Աղեքսանդրիոյ ու Գահիրէի մէջ ծխախոտի վաճառական՝ հայ-հռոմէական Թոքատլըզատէ Աթթոսեան Յովհաննէս էֆ.ի։

—Մէրսին գաւառին Նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Տրամա գաւառին Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Մէհմէտ Թէվֆիք էֆ.։ Գույէկի գաւառին առեւտրական դատարանին նախագահ անուանուեցաւ Ուշագի առեւտրական դատարանին նախկին նախագահ Ապտիւլհամիտ էֆ.։

—Բ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ հեռագրական ու Թղթատարական վերատեսչութեան Թղթատարական օգնական Հէնտէ էֆ.ի։ Դ. կարգի Մէճիտիէ՝ Բարիզի ոստիկանութեան քննիչներէն Պ. Էմիլ Լըֆէւրի։ Դ. կարգի Մէճիտիէ՝ Սապահ լրագրի խմբագիրներէն Թալաթ պէյի, վարչական պաշտօնեայ Օննիկ էֆ.ի, Միւլքիյէի Սապահ շոգենաւակին նաւապետ Րէշիտ էֆ.ի և փաստաբան Գարաեան Վիչէն էֆ.ի։ Դ. կարգի Օսմանիէ՝ Սապահի խմբագիրներէն Ավանզադէ Սիւլէյման պէյի։ Ե. կարգի Մէճիտիէ՝ Միւլքիյէի Սապահ շոգենաւակին մեքենավար Օննիկ էֆ.ի և օգնականներուն՝ Իպրահիմ ու Բօշօ էֆ.ներու։

ՇՔԱԴՐԱՄ. —Բարեգործական Պազաքին յատուկ շքադրամը շնորհուեցաւ Սապահի արտօնատէր Միհրան էֆ.ի։

ՈՍՏԻԿԱՆՆԵՐ. —Ձեռնհաս իշխանութիւնը խորհրդակցութիւններ կը կատարէ վարժարան մը հաստատելու համար, ուր ոստիկանութեան պաշտօնը պէտք եղածին պէս կատարելու կարող անձեր հասնին։

ԱՊԱՐԱՊՆԵՐ Դրան հաշուոյն Ռուսիայէն հազար ձի պիտի գնուի։

ՔԱՐԱՓՆԵՐԸ. —Ինչպէս ծանուցեցաւ, քարափներու Ընկերութեան տասերկու օր պայմանաժամ տրուած է՝ սակացոյցը զեղչելու և ապրանքներու փոխադրութիւնը դիւրացնելու մասին կարգադրութիւն մը ընելու համար։ Այդ տասերկու օրուան միջոցին Ընկերութիւնը տուրք պիտի չառնէ քարափ հանուած ապրանքներէն։

—Քարափներու խնդրին համար մաքսային վերատեսչութեան պաշտօնարանին մէջ կազմուած յանձնաժողովը իր տեղեկագիրը Բ. Դրան պիտի մատուցանէ։ Արտաքին գործոց Նախարարութիւնն ալ խնդիրը օտար դեսպաններուն հաղորդելով պիտի աշխատի որ վաճառականներուն բողոքներուն համար կարգադրութիւն մը ըլլայ և քարափին գործառնութիւնները կանոնաւոր կերպով ընթանան։

—Երէկ Խարիճիէի մէջ Նորատունկեան Գաբրիէլ էֆէնտի, օտար դեսպանատանց ներկայացուցիչներէն, քարափի Ընկերութեան պաշտօնեաներէն և ուրիշ անձերէ բաղկացած յանձնաժողով մը գումարուելով քարափներու խնդրին համար խորհրդակցութիւններ կատարեց։

—Պոլսոյ կողմի քարափին վրայ նոր սրահ մը պիտի շինուի ուղեւորներու անցագիրներուն քննութեանը համար։

ԹՈՔԱԹԻ ՀՐԴԵՀԸ. —Թոքատէն յուլիս 28 Թուականով կը գրեն թէ քաղաքին մէջ հրդեհ ծագելով 51 խանութ, 36 տուն, 3 խան, Ալի Փաշա մզկիթը և նախնական վարժարանը այրեր են։ Բարեբաղդաբար մարդու կորուստ չի պատահեր։ Հրդեհը սկսեր է Պաշ Մէյտան Թաղը վախճանեալ Չէլէպիզատէ Հաֆըզ Օսման էֆ.ի խանութէն։ Կրակը, երկու ճիւղի բաժնուելով, մէկ կողմէն յառաջացեր է մինչև Գումիւշ Հաֆըզ էֆ.ի սըրճարանը և միւս կողմէն Մէհքէմէ Չարշըսը մէջտեղը գտնուած սրճարանը։ Անկէ ութ մեթր լայնութիւն ունեցող փողոցին միւս կողմը անցնելով, Հասպահանէ փողոցը այրեր և գացեր է մինչև Թոքմաքզատէ Շէվքէթ էֆ.ի տունը։

ՄՈՒԽՏԻՐՆԵՐԸ. —Պետական Խորհուրդին օրէնսդիր ճիւղը նկատելով որ գիւղախումբերու միւխտիրներուն ամսաթոշակին հարիւրէն հինգ հանգստեան և մէկ ալ անպաշտօն վիճակի համար վար կը դըրուի, մինչդեռ իրենց պաշտօնէն դադրող միւխտիրներուն անպաշտօն վիճակի ամսաթոշակ չի յատկացուիր, որոշեց որ ուրիշ պաշտօնեաներու պէս միւխտիրներն ալ այդ իրաւունքը վայելեն։ Այդ որոշումը մատուցուեցաւ Նախարարաց Խորհուրդին որ խորհրդակցութիւն կատարելէ ետքը յարմար դատեց որ խնդիրը Պետական Խորհուրդին քաղաքային ճիւղին կողմէ ալ քննուի։

ՏԷՖԹԷՐԽԱՆԷԻ վերատեսչութիւնը նկատելով որ կալուածական դատերու մէջ դատարանները կալուածագիր չեն փնտռեր և վկաներու յայտարարութեամբ կը բաւականանան, տեղեկագրեց ձեռնհաս իշխանութեան որ այդ տեսակ դատերու մէջ կալուածագիրները անպատճառ նկատողութեան առնուին։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ. —Հասան Ֆէհմի փաշայի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուելով քննեց այն Թուղթերը որոնք կը վերաբերին Յունաստանի կողմէ օսմ. կառավարութեան վճարուելիք անհատական հատուցումներու խնդրին։

ՓԷՍԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ. —Սէլանիկէն կը գրեն թէ քաղաքին մէջ փէսի գործարան մը հաստատելու համար մենաշնորհ խնդրուած է։ Խնդրարկուները կուզեն որ իրենց գործարանին արտադրութիւնները ներքին մաքսէ զերծ ըլլան և Սէլանիկի նահանգին մէջ փէսի գործարան հաստատելու իրաւունքը իրենց միայն պատկանի։

ԷՐԿԷՐԻԻ կառավարչին կողմէ եղած ձեռնարկի մը վրայ, տեղւոյն մետրապոլիտ Տ. Գրիգորիոս յայտարարեր է թէ Յունաց Պատրիարքարանի որոշմանը համակերպելով տասնըհինգ օրէն պիտի հեռանայ Էրկէրիէն։

ՅԱԽՃԱՊԱԿԻԻ կայս. գործարանին արտադրութիւնները եթէ իրենց յատուկ նշանը կրեն՝ մաքսէ զերծ պիտի ըլլան։ Նոյնպէս այդ գործարանին համար բերուելիք իրեղէնները։

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆ վերատեսչութիւնը նկատելով որ Յունաստանէն Սամոս տարուած ալիւրները ու խմիչքները խառնուրդ են, ինչ որ հաստատուած է բժշկական վարժարանին մէջ կատարուած քննութեամբ, զանոնք իրենց տեղերը վերադարձնել տուեր է՝ երաշխաւորութեան տակ։

ԹՈՇԱԿԷ ԶՐԿՈՒՄ. —Պայազիտի նախկին կառավարիչ Բասիլ էֆ. ընդունած չըլլալով Հուլէյնի մէջ գաղթականներու տեղաւորման հսկելու պաշտօնը, զրկուեցաւ այն 2500 ղրուշի ամսաթոշակէն զոր կը ստանար իբրև անպաշտօն վիճակի թոշակ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ. —Մախսուսէի Նիյմէթ խիւտա շոգենաւը երէկ Իզմիրէն ճամբայ ելեր է հազարի չափ իսլամ գաղթականներով զորս Պէնկազի պիտի տանի։

ՃԱՊՈՆԻ Խորհրդարանին Նախագահ Բոնոճէ իշխանը ու հետեւորդները կիրակի օրը Մեծ Կղզիի մէջ ներկայ գտնուեցան տեղւոյն գայմագամին կողմէ ի պատիւ իրենց տրուած ճաշին։ Յետոյ կառքերով շրջան մը կատարեցին Մեծ Կղզիի մէջ։ Մեկնումի ատեն գայմագամը ու Թաղականութեան Նախագահը ողջերթ մաղթեցին ճոխ հիւրին։ Քոնսէլ իշխանը ու հետեւորդները անկէ Հէյպէլի երթալով Նաւային վարժարանին բոլոր մասերը այցելեցին և տիրող կանոնաւորութեանը համար գոհունակութիւն յայտնեցին։ Իշխանը առջի օրը Սուլթանիէ ու Հարպիէ վարժարանները այցելեց և երէկ ալ Տոլմա Պաղչէի ու Պէյլէրպէյի պալատները։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆԻ օսմ. դեսպան Ալի Ֆէրրուխ պէյ այսօր մայրաքաղաքս կը ժամանէ արձակուրդով։

ՅՈՒՆԱՑ Պատրիարքական Փոխանորդը երէկ այցելութիւն տալով Սեւ Լերան դեսպան Պ. Պաքիչի, յանուն Տ. Կոստանդիանոս Պատրիարքին բարի գալուստ մաղթեց։

ՊՐՈՒՍԱՅԷՆ կը գրեն թէ խոզակներու գիներուն բարձրացումը գոհացուցիչ վիճակի մէջ է։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ. — Կիրակի օրը Շապին Գարահիսարի և Սուշէհրի մէջ երկրաշարժի սաստիկ ցնցում մը զգացուեր է, առանց վտանգաւոր հետեւանք մը ունենալու։

ՓԱՅՏ ԵՒ ԱԾՈՒԽ փոխադրող առագաստանաւերու մաքսը մինչեւ հիմա անոնց տարողութեանը համեմատութեամբ կ'առնուէր։ Ձեռնհաս իշխանութիւնը նկատելով որ նաւի տէրերը, մաքսը քիչ տալու նպատակով, կա՛մ չափէն աւելի փայտ և ածուխ կը բեռցնեն և կամ իրենց նաւուն տարողութիւնը իսկականէն պակաս արձանագրել կու տան, հրահանգ ղրկեց ամէն կողմ որ այդ նաւերուն տարողութիւնները նորէն քննուին և անտառներու պաշտօնեաներն ալ այդ մասին մեծ ուշադրութիւն ընեն։

ԻԶՄԻՐԻ առեւտրական սակարանին վարչական Խորհրդին վերընտրութեանը ձեռնարկուած է։ Այդ գործողութեան հսկելու պաշտօնով յանձնաժողով մը կարգուած է զոր կը կազմեն Հաճի Պեքիր Էֆէնտիզադէ Էմին էֆ., Բաբազօղլու Մանոլաքի էֆ.։ Տուրմուշօղլու Նիքոլաքի էֆ., Պոխոր էֆ. Բոտիթի, Պ. Բլովիտա Անաստասիատի, Պ. Ճօն Մաքրի Բուտաբէ և Պ. Սպիլիոտոն Փորօ։

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿԻՒԱՆՈՑԻՆ յանձնաժողովին համար Յունաց Պատրիարքարանին կողմէ անդամ կարգուած է Թէնէրլի Բալաքի փաշա, փոխանակ Տոքթ. Բարաքումի էֆ.ի։

ՔԷՕԹԱՀԻԱՅԻ անասնաբոյժ Ճիվան էֆ. Ատանա փոխադրուեցաւ և անոր յաջորդեց Ատանայի անասնաբոյժ Հագոբ էֆ.։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Ֆլիսուրայէն (Սէլանիկ) օգոստոս 5 թուականով (Ն. Տ.) կը գրեն Փրանսերէն Սէռվիքի.

Ֆլիսուրա, որ լեռներու բանալի ըսել է, և որ կիրճի մը վրայ կառուցուած է Քասթորիայէն (Քէսթրէ) երեք ժամ դէպ ի արեւելք, պարիշտ անձերու բնակավայրն է, ուր վաճառականութիւն կ'ընեն։ Այդպէս էր Սէլանիկի Սիմիթա վաճառատունը։ Պ. Սիմոն Սիմիթա աւազակներէն վախնալով, քսան տարի առաջ վերջապէս հեռացաւ իր ծննդավայրէն և Սէլանիկ հաստատուեցաւ. բայց շնորհիւ երկաթուղիին որ Ֆլիսուրան մօտեցուց Սէլանիկի, և շնորհիւ կառավարութեան ձեռք առած միջոցներուն, Պ. Սիմոթա յարմար սուիթ նկատեց իր ծննդավայրը վերստին տեսնելու։ Ամառը չորրորդ անգամ ըլլալով գնաց հոն բնակելու։ Շիտակը խօսելու համար այս տարի կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէր այս կողմերը։ Ամէն ոք կը պտըտէր լեռները ու անտառները բայց այդ հանդարտութեան մէջ չարիքը վայրկենապէս գործուեցաւ։ Պ. Սիմոթա, իր կնոջը, քրոջը, քրոջ աղջկանը, փեսին, սպասուհին և ուրիշ երկու մարդերու հետ թանձր անտառի մը մէջ գտնուած աղբիւրը գնաց։ Այս պարագան շատ նպաստաւոր էր իրենց որսին սպասող աւազակներուն համար։ Երբ իրիկուան ժամ 10ին ամէնքն ալ նըստած էին, աւազակները սուլիչով մը յարձակման նշանը տուին և խուժեցին Պ. Սիմոթայի խումբին վրայ։ Այս վերջին ընկերացող այրերը քանի մը անգամ հրացան պարպեցին և աւազակապետը ոտքէն վիրաւորուեցաւ։ Աւազակապետը կատղելով հրաման ըրաւ իր մարդոց կրակ ընել և սպաննել զէնք ունեցողները։ Աւազակապետին հրամանը գործադրուելով Պ. Սիմոթայի փեսան և ուրիշ մարդ մը սպաննուեցան։ Այդ միջոցին Պ. Սիմոթայի սպասուհին, 20 տարեկան գեղանի աղջիկ մը, կուրծքէն զարնուեցաւ։ Ցետոյ Պ. Սիմոթա, կիներուն և սպասաւորներուն հետ, լեռը տարուեցաւ։ Աւազակները իրենց գործը աւարտելէն ետքը Սքէլիա կոչուած բլուրը ելլելով սկսան կրակ ընել գիւղին վրայ, ուր խուճապ մը տեղի ունեցաւ. շրջագայութիւն կատարող գիւղացիները իրենց տուները փութացին և ոմանք ալ ծառերու ետին ապաստանեցան՝ գնդակներէն ազատելու համար։ Աւազակները ճամբանին շարունակեցին, գիւղացիի մը ձին յափշտակեցին և յանձնարարեցին անոր ըսել գիւղացիներուն որ եթէ զիրենք հալածելու ձեռնարկեն, կիներն պիտի մորթեն։ Քանի մը ժամ ետքը միւտիրը, երեք ոստիկան-ղեկաւոր և քանի մը գիւղացի՝ աւազակները հալածել սկսելով, մէկ-երկու անգամ հրացան պարպելէ ետքը գիւղ վերադարձան։ Աւազակները երկու ժամ քալելէ ետքը կիները ու սպասաւորը արձակեցին, վստահեցնելով Պ. Սիմոթայի կինը թէ իր էրկանը հետ լաւ պիտի վարուին և անոր կեանքը վտանգի մէջ չէ. բայց պէտք է տասնըհինգ հազար ոսկի փրկանք մը ղրկել իրենց։ Սպասաւորը գեղեցիկ դաշոյն մը ունէր. աւազակապետը ոսկի մը տալով առաւ զայն. սպասաւորը մահուան սպառնալիքին տակ ստիպուեցաւ ընդունիլ զայն։ Կ'ըսուի թէ աւազակները ութ հոգի են. բայց ոմանք ուրիշներ ալ գտնուելով անոնց թիւը տասնըհինգի չափ կը հաշուուի։ Երէկ, ժամը ութին, Քասթորիայի գայմագամը [illegible] զինեալ խումբի մը հետ և քննութեան ձեռնարկեց։ Այս միջադէպէն զատ, ամբողջ նահանգին մէջ կատարեալ անդորրութիւն կը տիրէ։»

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանը երէկ վեց տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց առեւտրական դատարանին քարտուղարներէն Շէվքէթ էֆ.ն որ Սկիւտարի մէջ իր կինը՝ Սամիէ հանըմը վիրաւորած էր՝ սպաննելու դիտաւորութեամբ։

ԹՈՓԽԱՆԷԻ մօտ երէկ Ֆաթիմէ անուն կին մը վարձու կառքի մը տակ իյնալով գլուխէն ու ոտքերէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ԲԱԲԱԶ ՔԷՕՓՐԻԻ մօտ Մանկասար Պաղչէսիի քովը հեղեղատին վրայ շինուած կամուրջը առջի գիշերը փլաւ անձրեւին հետեւանքով։ Թաթավլայի բնակիչները այդ կամուրջին շինութեանը համար 150 ոսկի ծախսած էին։

ՀՐԴԵՀ. — Այս գիշեր, ժամը 7½ին, հրդեհ ծագեցաւ Փօյաճըգիւղ, Չիֆթլիք-Գաղի կողմը ուր երեք տուներ այրեցան։ Ոչ մէկը ապահովագրուած չէին։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԻԼԻԿԻՈՅ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կը լսենք թէ Ս. Պատրիարք Հօր անձնական քարտուղար Տ. Ներսէս վարդապետ Դանիէլեան, որ Սիսի միաբաններէն է, Կիլիկիոյ կաթողիկոսական ընտրութեան պատուիրակ Խապայեան Տ. Սահակ եպիսկոպոսին քարտուղար կարգուած է՝ Պատրիարքական կարգադրութեամբ։

— Մինչեւ այս առաւօտ, Տ. Սահակ եպիսկոպոս իր հաւանութիւնը յայտնող հեռագրական պատասխանը ղրկած չէր Ս. Պատրիարք Հօր։ Այդ պատասխանին հասնելէն անմիջապէս ետքը, Պատրիարքարանէն հարկ եղած հրահանգները պիտի տրուին՝ ընտրութեան ձեւակերպութեանց կատարման համար։

— Շահեկան կը համարինք Սիսի վանքին միաբան եպիսկոպոսներուն ու վարդապետներուն ցանկը հրատարակել, անոնց ունեցած հոգեւոր պաշտօններովը ու գտնուած տեղերուն յիշատակութեամբը։

Կիրակոս եպիսկ. Բէքմէզեան (Կաթող. Տեղապահ Կիլիկիոյ)
Մկրտիչ » Վէհապետեան (Պոլիս, քարոզիչ Պէօյիւքտէրէի)
Յովհաննէս » Գազանճեան (Պէրութ)
Կարապետ » Քէչեան (Զէյթուն)
Նիկողոս » Դաւթեան (Ֆըրնուզ)
Աբրահամ » Մամիկոնեան (Պոլիս)
Սահակ Ծ. Վ. Զօլաքեան (Ատանայի առաջն. տեղապահ)
Յակոբ Վ. Կէօնիւլեան (Հաճնոյ տեղապահ)
Ներսէս Վ. Դանիէլեան (անձնական քարտուղար Ս. Պատրիարքի)
Ադամ Վ. Տ. Գրիգորեան (Սիս)
Խաչատուր Վ. Տ. Ղազարեան (Այնթապ)
Խորէն Վ. Դիմաքսեան (Ատանա, անպաշտօն)
Բարսեղ Վ. Մանկրեան (Հաճըն, անպաշտօն)
Գարեգին Վ. Ամտէրեան (Գայսէրի)
Մկրտիչ Վ. Թապագեան (Մարաշ, անպաշտօն)
Եղիշէ Վ. Գալֆայեան (Պոլիս, Ղալաթիա)
Ներսէս Վ. Պէրպէրեան (Պոլիս, Գուրուչէշմէ)
Գրիգոր Վ. Աբարգեան (Պոլիս, Ֆէրիգիւղ)
Պետրոս Ծ. Վ. Ներկարարեան (առաջն. տեղապահ Հալէպի)

Իզմիրէն կը գրեն մեզ թէ քաղաքին ազգային շրջանակներուն մէջ օրուան խօսակցութեան նիւթն է Գաւառական ժողովի վերջին նիստին մէջ պատահած միջադէպ մը։ Այդ նիստին մէջ, որ գումարուած էր առաջնորդ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի նախագահութեամբ, ժողովականներէն մէկը՝ Մ. էֆ. Մ.՝ քննադատական քանի մը խօսք ուղղեր է նախագահ Սրբազանին որ՝ յուզուած՝ թէև ուզեր է պատասխանել, սակայն ատենապետ Լողոֆէթ էֆ. Պալեօզեան խնդրեր է Ն. Սրբազնութենէն որ միջադէպը փակուի։

— Նպաստից Յանձնաժողովը գումարուելով երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, Նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր, նախ եւ առաջ նկատողութեան առաւ Ազգ. Հիւանդանոցին և Որբանոցին նկատմամբ Պէրպէրեան Ռէթէոս էֆ.ի կողմէ մատուցուած տեղեկագիրը, անցեալ ուրբաթ օ. Յանձնաժողովի անդամներուն կատարած այցելութեան արդիւնքը պարզող, և որոշեց իր տեսութիւնները յայտնել Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, մատնանիշ ընելով բարեկարգութեան կարօտ քանի մը կէտեր։

Յանձնաժողովը նկատողութեան առաւ գաւառներէ հասած գրութիւններ որոնք կը յայտնէին թէ անհրաժեշտ է որբանոցներու ձմեռուան պարէնը այժմէն հայթայթել, որպէսզի բոլոր որբանոցներուն երկերկու ամսական կանխիկ ղրկել՝ այդ պէտքին գոհացում տալու համար։ Որբանոցներու յատկացուած երկու ամսականի գումարը մօտաւորապէս 1000 ոսկի կը հասնի։

Յանձնաժողովը սկզբունքով ընդունեց՝ Ազգ. Հիւանդանոցի մէջ պատսպարուած չափահաս որբերը շրջանաւարտ նկատելով, զանոնք մայրաքաղաքիս ծանօթ արհեստաւորներու քով աշկերտութեան տալու առաջարկը։

Էգպէզէն հասած գրութիւններ կը խնդրէին որ տեղւոյն մէջ որբանոց մը հաստատուի։ Յանձնաժողովը նկատելով որ Էգպէզ հայաշատ քաղաք մը չէ, որոշեց տեղւոյն ազգ. վարժարանին երկու ոսկի ամսական յատկացնել և կեդրոնական որբանոց մըն ալ բանալ Էգպէզի մօտ՝ հայաշատ քաղաքի մը մէջ։

Յանձնաժողովը գոհութեամբ տեղեկացաւ որ Զարսա[illegible]ն նպաստընկալ վարժարաններու քննութիւնները կատարուած են ի ներկայութեան գայմագամ պէյին, որ իր գոհունակութիւնը յայտնած է աշակերտներուն զգալի յառաջդիմութեանը և բարւոք կրթութեանը համար։

— Այս տարի Կեդրոնական վարժարանի տարեկան քննութեանց առաջին երեք յաջողակագոյն աշակերտներն են՝ Ա. կարգին մէջ, որ ունի 17 աշակերտ, Մանասէ Չէվիկեան, Գաբրիէլ Խաչիկեան եւ Արշէն Երէցեան. Բ. կարգին մէջ, որ ունի 18 աշակերտ, Կարապետ Սարգսեան, Հայկ Խանճեան և Սեւոն Երէցեան. Գ. կարգին մէջ, որ ունի 5 աշակերտ, Լեւոն Կամացուկեան, Պիմէն Զարգարեան և Արշակ Ալպօյաճեան։

— Կրօն. Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տ. Գրիգորիս արքեպիսկ. Յովհաննէսեանի։

Ժողովը հաւանութիւն տուաւ որ Վահրիճ Վ. ժամանակ մը ևս մնայ Վանայ այցելու հովիւ Տ. Ներսէս եպիսկոպոսին քով իբր օգնական։

Երզրումի առաջն. տեղապահը տեղեկագրած էր Պատրիարքարան թէ՝ Ճոլ Հէնտիի եկեղեցիին վրայ ձեռնադրուած Թադէոս անուն քահանան կը մնայ քաղաքին մէջ տեղւոյն բնիկ քահանաներու շարքին մէջ մնալու յուսով, և կ'անսաստէ առաջն. տեղապահին յորդորանաց ու չուզեր երթալ իր պաշտօնատեղին։ Ժողովը յանձնարարեց Զաւէն Ծ. վարդապետին որ վերջին անգամ մըն ալ յորդորէ քահանան երթալ իր պաշտօնատեղին, և եթէ դարձեալ անսաստէ, զեկուցանէ Պատրիարքարան որպէս զի անոր մասին պէտք եղածը ի գործ դրուի։

Պայազիտի եկեղեցիին քահանայ Տ. Ներսէս Բաշբերունի արտօնութիւն ուզած էր Երզրում երթալու։ Ժողովը պէտք չտեսաւ արտօնել յիշեալ քահանան, ըստ որում պէտք է որ նոյն քահանան մնայ Պայազիտի մէջ և աջակցի առաջն. տեղապահին աշխատութեանց։

Սղերդի Եղիշէ քահանային նկատմամբ դարձեալ գանգատագիր հասած ըլլալով Պատրիարքարան, Ժողովը կարեւոր համարեց խրատական գիր գրել յիշեալ քահանային որ, փոխանակ գանգատանաց տեղի տալու, ջանադիր ըլլայ վիճակին Նորընտիր առաջն. տեղապահ Փառէն Վրդ.ի ձեռնարկած աշխատութեանց աջակցելու։

— Վաղը, Կեդր. վարժարանի Խնամակալութիւնը վարժարանին ուսուցչական մարմինին հետ խորհրդակցութիւն մը պիտի ունենայ նոր տարեշրջանի առթիւ ըլլալիք դպրոցական կարգադրութեանց վրայ։

— Ս. Պատրիարք Հայրը Քաղաքական ժողովին այսօրուան նիստին կը ներկայացնէ Մարտիկ էֆ. Էնքսէրճեանի հրաժարականը՝ Ելեւմտից Հոգաբարձութեան անդամակցութենէն։ Այդ Հոգաբարձութեան միւս երկու անդամները, ինչպէս կը յիշուի, իրենց ընտրութեան առաջին օրէն իսկ հրաժարած ըլլալով, աշխատութեան ամբողջ բեռը մնացած էր Էնքսէրճեան էֆ.ի վրայ որ իբր մէկուկէս ամսէ ի վեր առանձին զայն վարելէ ետքը, գրաւորապէս յայտնած է Ս. Պատրիարք Հօր թէ իր պաշտօնավարութիւնը անհատական հանգամանք մը կը ստանայ եւ փափագուած արդիւնքը չէր կրնար ունենալ, եթէ միւս երկու անդամներն ալ չընտրուին և Հոգաբարձութիւնը իր օրինաւոր կազմակերպութիւնը չստանայ։ Հետեւաբար անհնար է իրեն շարունակել այս կերպով։ Քաղաքական Ժողովը, որ այնքան հոգածութիւն ունեցաւ կեդրոնական Սնտուկին վիճակը բարւոքելու եւ իր երկու պատուիրակներուն՝ Ստեփան փաշա Ասլանեանի և Միհրան էֆ. Սեթեանի միջոցաւ ելմտացոյցին գործադրութիւնը յանձնեց այդ Հոգաբարձութեան, միեւնոյն ատեն ջերմապէս յանձնարարելով որ ազգ. տրոց հաւաքման գործին մղում տրուի, անտարակոյս հարկ եղած տնօրէնութիւնը պիտի ընէ այս մասին, սկսուած աշխատութիւնը յաջողապէս շարունակելու համար, ինչ որ իր մեծագոյն փափաքն է։

— Պալքլըի գերեզմանատան Յանձնաժողովը նիստ ըրաւ երէկ Մայր եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհրդարանին մէջ, Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեանի նախագահութեամբ, և մասնաւորապէս զբաղեցաւ գերեզմանատան որմափակին սահմաններուն գծման և շինութեան ծախքին հայթայթման խնդիրներովը։ Առաջինին համար հարկ դատեց Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը հրաւիրել իր յառաջիկայ նիստին, իսկ երկրորդին համար՝ Ազգ. Վարչութեան դիմել։ Լսածնուս նայելով, այդ գերեզմանատունը շրջափակելու համար շինուելիք պատին ծախքը ի սկզբան ենթադրուածէն շատ աւելի է, ինչպէս հաստատած են ճարտարապետները։

— Հ. Գաբրիէլ Վ. Մէնէվիշեան, Բանկալթիի Մխիթարեան վարժարանին տեսուչը, երէկ Վիեննա ուղեւորեցաւ ուր պիտի մնայ երկու շաբաթի չափ, այդ վարժարանին վերաբերող կարգադրութեանց վրայ խորհրդակցելու համար Միաբանութեան հետ։

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ
ՌՕՏՕՍԹՕՅԻ Ս. ԹԱԳԱՒՈՐ ՎԱՆՔԻՆ

Յառաջիկայ Ս. Աստուածածնայ տօնին առթիւ, Թաղ. Խորհուրդս վանքին մէջ ուխտաւորներու ամէն տեսակ դիւրութիւններ ընծայելու հոգ տարած է։

Շոգենաւային երթեւեկութիւնները այս տարի ամէն ժամանակէ աւելի դիւրացած են և շատ նպաստաւոր են ուխտաւորներուն։ Ուստի կը հրաւիրուին մեր մօտակայ և հեռակայ բարեպաշտ ժողովուրդները, որ փութան նպաստաւոր առիթներէն օգտուիլ, իրենց այնքան սրտով փափաքած ուխտը Ս. Թագաւոր եկեղեցիին ընելու։

Թաղ. Խորհուրդ Ս. Թ. Թաղի
Ռօտօսթօ 423 1—4

ԹՂԹԱԲԵՐ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պ. ՏԷՐՈՒԼԷՏԻ
ՁԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌԸ

Վերջին քանի մը օրուան հեռագիրները՝ չափազանցեցին Բարիզի մէջ տեղի ունեցած կարգ մը դէպքեր՝ որոնց մասին այսօրուան թղթաբերով հասած Փրանսական թերթերը որոշ տեղեկութիւններ կու տան. տեղեկութիւններ որոնք հիմնովին կը հեռանան այն հետեւութենէն՝ որուն յանգած էին հեռագիրները, իբր թէ Պ. Տէռուլէտ նոր փորձ մըն էր ըրած կառավարութեան ձեւը փոխելու նպատակով։ Բուն իրողութիւնը հետեւեալն է.

Ռէօյիի զօրանոցին դէպքը՝ որ Պ. Տէռուլէտ ու Մառսէլ Հապէռը մինչեւ եղեռնադատ ատեան առաջնորդեց՝ թաղուած խնդիր մը չէր կառավարութեան համար. իրաւ է որ ամբաստանեալ երեսփոխանները անպարտ արձակուած էին, սակայն ամէն բան յայտնի կ'ընէր թէ կառավարութիւնը նոր քննութեան մը ձեռնարկած էր, որոշակի ճշդելու համար սա կէտը՝ թէ արդեօք քանի մը անձերու արարքները ուղղակի կառավարութեան դէմ ըլլալիք գործողութեան մը նպատակը չէի՞ն ծածկեր իրենց մէջ։ Այս քննութիւնը՝ որուն արդի դահլիճը ձեռնարկեց, վերջացած էր քանի մը օր առաջ, ու կառավարութիւնը՝ իր որոշումները գործադրութեան դնելիք օրուան վրայ բաւական վարանելէ ետքը, վերջապէս պատշաճ դատած էր անմիջապէս գործի սկսիլ։ Աս էր ձերբակալութեանց պատճառը։

Գալով այդ ձերբակալութեանց առիթ տուող պարագաներուն, Նախարարները իրենց համոզումը գոյացուցած էին գրաւոր սա իրողութեան վրայ՝ թէ վերջին ատեններու մէջ անսովոր առատութեամբ հեռագիրներ կ'ուղղուէին Օրլէանի դուքսին, որ յաջորդաբար Բալերմօ, Թուրինօ և Բրիւսէլ կը տեղափոխուէր, կեդրոն ունենալով այս վերջին քաղաքը։ Այդ հեռագիրներուն մէջ կը գտնուէին անանկներ՝ որոնց վրայ կ'արժէր խորհրդածել. առաջին հեռագիրը՝ որ այս տեսակին կը պատկանի, ղրկուած էր Ֆէլիքս Ֆօրի յուղարկաւորութեան նախորդ օրը՝ և հետեւեալը կը պարունակէր. «Մեր մարդիկը պատրաստ են»։ Յաջորդ օրը՝ տեղի ունեցաւ Պ. Տէռուլէտի ծանօթ արարքը՝ որ, ինչպէս յայտնի է, ջուրը ինկաւ. այն օրն իսկ, Օրլէանի դուքսին ուղղուած է երկրորդ հեռագիր մը՝ որ սա բառերը կը պարունակէ. «Անօգուտ է գալը»։ Այս և ուրիշ պարագաներ՝ որոնք քննութեան միջոցին երեւան ելան, սա համոզումը տուին կառավարութեան՝ թէ այժմէն իսկ նոր ու տարածուն քննութեան մը պէտք կար, և թէ անհրաժեշտ էր ձերբակալման հրամանագիր հանել 35 անձերու դէմ՝ որոնց շատին անունը թէև գաղտնի կը մնայ տակաւին, սակայն յայտնի է թէ ամէնքն ալ կը պատկանին հակատրէյֆիւսեան երեք դաշնակցութեանց, այսինքն՝ Հայրենասէրներու, Հակասեմականներու և Արքայական Երիտասարդութեան դաշնակցութեանց։

Ձերբակալուողներէն առաջինը եղած է Պ. Բօլ Տէռուլէտ, Քրուասիի մէջ (և ոչ թէ Շօւազիի՝ ինչպէս հեռագիրը ծանուցած էր)։ Ոստիկանութեան քոմիսէր մը ոստիկաններու ընկերակցութեամբ, Պ. Տէռուլէտի բնակած ամարանոցը երթալով, շըրջապատել տուաւ բնակարանը և ձերբակալեց Հայրենասէրներու դաշնակցութեան պետը։ Երկու կառք կը սպասէին դուռը. առաջինին մէջ նստաւ ոստիկանութեան քոմիսէրը՝ Պ. Տէռուլէտի և երկու ոստիկաններու հետ։ Երկրորդ կառքին մէջ նստան եօթը ոստիկաններ և երկու կառքերն ալ Բարիզ ուղղուեցան՝ ձիաւոր ոստիկաններէ շրջապատուած։ Այս ձերբակալութեան միջոցին փողոցը բաւական մարդիկ խռնուած էին, որոնցմէ ոմանք «Ցտեսութիւն» կ'աղաղակէին Տէռուլէտի։ Օր Ջէռալտ՝ որ իր եղբօրը հետ Քրուասի կը գտնուէր, անմիջապէս Բարիզ գնաց կառքով։

Հեռագիր

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՌԷՆ, 15 օգոստոս. — Պ. Լապօրիի վիճակը կայուն է. տենդ չունի, չի կարծուիր որ աւելի ծանր հանգամանք մը ըստանայ։ Բազմաթիւ այցելուներ ընդունեց որոնց մէջ կան Մէռսիէ ու Կոնզ զօրավարները և Մօրիս Պառէս, որոնք Տրէյֆիւսի կուսակցութեան պետերուն մեծ մասին հանդիպեցան։ Նախարարապետ Պ. Վալտէք-Ռուսօ հեռագիր մը ուղղեց Պ. Լապօրիի։ Տրէյֆիւս ալ յուզեալ շեշտերով նամակ մը ուղղեց իր փաստաբանին։ Թէ՛ Փրանսայէն և թէ օտար երկիրներէ հազարաւոր հեռագիրներ կը հասնին Պ. Լապօրիի։ Պ. Ալպէռ Բէյմանսօ որ Զօլայի դատին մէջ Օռռոյի փաստաբանն էր, Պ. Լապօրիի պիտի յաջորդէ։ Ոճրագործը տակաւին ձերբակալուած չէ։

ԲԱՐԻԶ. — Պ. Կէրէն տակաւին ապաստանած կը մնայ հակահրէականներու դաշնակցութեան կեդրոնին մէջ։

ՊԷԼԿՐԱՏ. — Ալեքսանդր թագաւորը, իր ծննդեան 25րդ տարեդարձին առթիւ, պատարագէն ետքը ընդունեց պահակազօրքերուն սպաները։

ՍՕՖԻԱ. — Գաւառային Խորհուրդներու ընտրութեան ամբողջ արդիւնքը ըստուար մեծամասնութիւն մը տուած է կառավարական ընտրելիներուն։

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆ

Գոնզորտիայի իտալական խումբը այս գիշեր պիտի ներկայացնէ Il venditore d'uccelli սիրուն օբերէթը։

Ղալաթիա խավեար խան թիւ 46

Սոյն վաճառատան մէջ, Անգլիական համբաւաւոր գործարաններու արտադրութիւնը եղող և մասնաւորապէս աշնան եղանակին յատուկ այլ և այլ զգեստեղէնաց համար՝ տոկուն, ճաշակաւոր և զուտ բրդէ ընտիր կերպասներ, (չայագ և փասօնէ ևլն) կը վաճառուին խիստ չափաւոր գներով։

3 օգոստոս 1899 Ղալաթիա
421 1—6

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	12½
Ամէնէն բարձր գին	»	25	15
Ամէնէն վար գին	»	25	12½
Րումէլիի երկթ. զոց.	Ֆր.	124	12½
Ամէնէն բարձր գին	»	124	62
Ամէնէն վար գին	»	124	12½

ԲԱՑՈՒՄ 4 Օգոստ.

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Կ.	25	13½
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	124	12
Օսմանիյէ		423	—
Ռէժի		309	
Օսմ. Պանքա		13	20
Քռէտի Ժէնէրալ Օթօմ.		2	30
Երկրագործական Պանքա		7	—
Սօս. Օթ. Շանմ է Վալէօռ	Օ. Ո.	3	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	20
Թրամուէյ բաժնեթ.		648	—
» ժուիսանս		235	—
» պարտաթ.	Ֆր.	430	—
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	301	—
Քարափ Կ. Պոլսու	»	481	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	10
Անգլիական ոսկի	»	109	39
Բօլ էմբէրիալ	»	90	15
Քրիմից	»	54	04
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	—
Մէթալիք	»	89	—
Րուպլի թղթադրամ	Օ. Ո.	6	60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	17½
» » » չէք	»	109	10
Բարիզ » »	Ֆր.	23	07¾
» » » չէք	»	22	93
Պէրլին անտոկոս չէք	Մարք	18	52
Վիեննա չէք	Ֆիոր.	10	96¾

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 15 Օգոստոս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	27
) գոց.	»	24	27
» » » Բ.	.	47	60
» » » Դ.	»	26	80
Օսմանիէ	»	423	—
Րումէլի երկաթուղի	Ֆր.	125	—
Օսմ. Ռէժի	»	309	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	570	—
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	99	87
Քռէտի Լիոնէ	»	952	—
Պանք տը Բարի	»	— —	—
Սուէզի բաժնեթուղթ	»		
Իտալական Ռանթ	»	93	45
Սպանիական արտաքին	»	60	82
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	250
Դրամազեղչ	»	63	—

ՊԷՐԼԻՆ, 15 Օգոստ.

Օսմ. փոխառութիւն 1888	մարք	112	75
Րումէլիի երկաթուղի	»	126	80
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	97	20
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	290

ՎԻԵՆՆԱ, 14 Օգոստ.

Փոխան. Բարիզի վրայ	Ֆիոր.	47	02
» Լոնտոնի վրայ	»		—
Րումէլիի երկաթուղի	»	61	80
Օսմ. Ռէժի	»	142	—

Վիշիի ճշմարիտ աղը՝ որ ա՛լ աւելի ճանչցուած է Վիշի—Էթայի աղ անունով՝ քանի որ կը հանուի Վիշիի նշանաւոր կառավարական աղերէն (Վիշի Սէլէսթէն, Վիշի—Կռանտ—Կռիլ և Վիշի—Օբիթալ) կը ծախուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ, բաժէթը 10 սանթիմ մէկ լիտր ջուրի համար։ Պէտք չէ սակայն այս սքանչելի արտադրութիւնը շփոթել Վիշիի սովորական աղերուն հետ որոնք պարզապէս պի քառպոնաթ տը սուտ են, մինչդեռ Վիշի—Էթայի աղը ամենալաւ աղերը կը պարունակէ։ Իւրաքանչիւր կապոյտ բաժէթ 10 սանթիմ կ'արժէ ու վրան կը կրէ Վիշի—Էթա բառերը։

ԱԶԴ

Օսմ. Հանր. Պարտքի Վարչութեան

1315 տարւոյ սեպտեմբեր ամսոյ մօտենալուն, որ ոգելից ըմպելիներու վաճառատեղիներու տուրքին երկրորդ վճարման թուականն է, Օսմ. Հանրային Պարտքի Վարչութիւնը կը ծանուցանէ շահագրգռուողներուն որոնք հաստատուած են թէ՛ Կ. Պոլիս և թէ՛ շրջակաները, թէ պարտաւոր են ոգելից ըմպելիներու յատուկ կանոնագրին 14րդ յօդուածին համաձայն անձամբ ներկայանալ օգոստոս ամսուան մէջ, ոգելից ըմպելիներու տեսչութեան, Կ. Պոլիս, կանոնական արտօնագիրը ստանալու համար։ Միանգամայն կը ծանուցուի թէ յիշեալ տեսչութիւնը սկսած է, այսօրուընէ սկսեալ, տուրքերը հաւաքել և թէզքէրէները յանձնել։ Անոնք որ չներկայանան մինչեւ սեպտ. 1, օրէնքին տրամադրած տուգանքներուն պիտի ենթարկուին։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Կ. Պոլիս, 29 յուլիս 1—12

ՊԱՅՊԼ ՀԱՈՒՍԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հոգեբանութիւն, երես 707

Այս գիրքը, ձեռնհաս հեղինակի գործ և բազմամեայ ուսումնասիրութեան արդիւնք, մամլոյ տակ էր երկար ժամանակէ հետէ։ Հիմա աւարտած է և հրապարակ հանուած ի գին 30 ղրշ.։ Իմաստասիրական գրուած մը չէ լոկ, այլ միանգամայն պատմութիւն մը իմաստասիրական դրութիւններու։ Նոյնչափ կատարեալ և հստալից ուրիշ երկասիրութիւն մը չկայ Հայ լեզուով. կը յանձնարարենք բոլոր Հայ ուսանողներուն և դպրոցներուն։

Կը ծախուի Պայպլ-Հաուսի գրատան մէջ Ֆինճանճըլար Եօգուշու։ 173

ՌՈՊԷՐԴ ՔՈԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայս. Բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպական ու Ամերիկեան նոյն օրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կաճառ մը որով կը կառավարուի. նաև ընտիր և յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Պուլկարերէն, Գաղիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն և Թըրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իբր 8000 հատորներէ բաղկացեալ, երկրաբանական, հանքաբանական, կենդանաբանական և բուսաբանական հաւաքածոներ, և բնագիտական, տարրաբանական, բնախօսական և այլ բազմաթիւ գործիներ։

Քոլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց. Նոր տնօրինութիւնք եղած են բնական գիտութեան դիւրութիւններ ընծայելու համար։

Ռոպէրդ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գըրական և գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է. սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իր մայրենի լեզուն և տոհմային պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի և Դպրութեան համար գծուած է ուսման կատարեալ ընթացք մը որուն պիտի հետեւի իւրաքանչիւր Հայ ուսանող։

Հաստատութեան հոյակապ և քարաշէն շէնքերը կառուցուած են ի Րումէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպական կողմը գտնուող բլուրներէն ետեւը բլրի մը վրայ, որուն դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն և ամէնէն առողջարարը համարուած է։

Քոլէճին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի սեպտեմբեր 15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տեսչութիւնն, ի Րումէլի-Հիսար։

389 7—24

ՍԳՈԴԻ ՄՕՐՈՒ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ 1888
Եըլտըզ, Կ. Պոլիս, 13 դեկտ.

Պարոնայք Սգոդ եւ Պօուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական դիրքովս կարող չեմ փորձեր ընել, այլ համաձայն ուրիշներուն փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօրու ձկան իւղն, իր այս վիճակին մէջ դիւրաւ խմուելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անտի ուզած է, մասնաւորապէս այդ յաջող պատրաստութեան մէջ։ ՏՐ. Մ. Մ. ՄԱՎՐՈՅԷՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վեհ. Դուռին

ԻԼԱՆ

(Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթի)

Բօսթախանէլէրին իչիւն օնպէշ սընէլիք լէվազըմընտէն օլարագ միւնագասայա վազ իտիլմիշ օլան էվրօգաքեարի պին քիլօկրամ սիճիմին պէհէր քիլօկրամը ալթը զրուշտա թալիպի էօհտէսինտէ պուլունտուղունտան, տահա զիատէ թէնզիլաթ իճրասըլէ իթասընա թալիպ օլանլարըն նիւմիւնէ վէ շէրաիթինի կէօրմէք վէ սիւրմէք իւզրէ իւզտէ օն նիսպէթինտէ թէէմինաթ աքչէլէրինի վէ եախօտ Տէրսաատէթ Թիճարէթ օտասըլէ Մուգավէլաթ Մուհարրիրլիկինտէն մուսատտագ քէֆալէթնամէլէրինի համիլէն ճումաաան մաադա հէր կիւն Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթի մէճլիս իտարէսի Լէվազըմ Շիւպէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի թէրթիպինճէ տէֆա օլարագ իլան օլունուր։ Ֆի 3 աղուստոս սընէ 315

ԻԼԱՆ
ՍԻՄՔԷՇԽԱՆԷԻ ԱՄԻՐԻ

Սիմքէշխանէի ամիրէյէ սըրմա իմալի իչիւն լիւզումի օլան պէշպին քիչիւզ տիրհէմ ալթըն իլէ այար կիւմիւշ վէ սէքզէն տիրհէմ էրիմի թէլթ այար ալթունուն միւնագասասը աղըլմասըն պէշինճի կիւն իճրա խալինճէքինտէն միւնագասայա իշթիրաք իտէճէք իւզտէ թիճարէթ վէ նաֆիա նէզարէթը ճէլիլէսինտէ ալաճագլարը խուսուսի մազպաթայա գատար իլան օլունուր։ Ֆի 3 աղուստոս 315 422
1—2

ՏԻՒԶԱՌԻ ԳԻՆԻՆ ՈՒ ՕՇԱՐԱԿԸ
ԼԱՔԹՕ-ՖՈՍՖԱՏ ՏԸ ՏԻՒԶԱՌ
VIN et SIROP de DUSART

Տիւզառի գինիին ու օշարակին մէջ գտնուած լաքթօ-ֆոսֆադ ալ չոր ամենէն ազդեցիկ վերանորոգիչն է։ Ոսկրաթեքը տղայ տղոցները կը յամին ու կը զօրանան. ... կաթ ու ... ուղղակի ...։ Ցղի կիները այս գինին ու օշարակը խմելով չեն յոգնիր ու չեն ... ու ... կորովի տղայ կը ծնին։ Լաքթօ-ֆոսֆադը ... ընդհանուր հիւանդութեանց։ Իր ... ամէն ... կը բուժէ։ Բարիզ, Վիվիէն փողոց։ A.

ԳԼԻԱՑԱՒԻՐ
ԿՈՒԱՐԱՆԱ
GUARANA
ԳՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.
ՊԵՂԱԳՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ.
Այս բուսային ու բնական փոշին մէկ ծրարիկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ նայեցնելով, կը բուժէ գլխացաւը կամ ամենէն բուռն նեւրալգիաները ... ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։ Ծախուի ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց թիւ 8 և դեղարանները։ A.

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ
ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
Ամենածին Միջազգային Ընկ.ն
Կենաց վրայ ապահովագրութեան
Տնօրէնութիւն Եւրոպա

Բարիզ 1 և 3 Լը Բէլթիէ փողոց (Պուլվառ տէ զ'Իդալիէնի անկիւնը)։ Ընկերութեան շէնքերն այժմ կը վերաշինուին, որով իր գրասենեակներն առժամապէս փոխադրուած են Նոդր-Տամ տէ Վիքդուար փողոց Թ. 42։

1898 Յունուար 1ին ամբողջովին իրականացած երաշխաւորութեան պաշարասս գումարն է ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԻԼԻՈՆ ֆր.։ Ապահովագրութիւն որ կը բռնէ՝ 4,545,160,943 ֆր.։ Ընկերութեան հիմնուելէն ի վեր՝ 1845՝ ապահովագրեալներու վճարուած՝ մէկ միլիառ 320 միլիոն։

1898ին հնչուն դրամով վճարելի շահերն են 14,400,000 ֆր., 1897էն 1,424,000 ֆր. աւելի։

ԼԱ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ունի 300,000է աւելի անդամ, որոնք Ընկերութիւնը կը կազմեն, որոնց կշռականն Ընկերութիւնն է և որոց կը վերաբերին Ընկերութեան բոլոր շահերը։ Եթէ մասնակից էք, և կամ տակաւին չէք, խիստ շահեկան է ձեզի համար ճանչնալ Ընկերութեան մասնաւոր կարգադրութիւնները։ Օրինակի համար մանրամասն տեղեկութիւններ ուզեցէք քրքէ. հասութաբեր գործ ապահովագրութեան վրայ որ հարիւրին չորս երաշխաւորեալ տոկոս ունի. նոյնպէս տարեվճարներու եւ տարրեւելու ձեւով ապահովագրութեան վրայ, ի դէպ մահու որոշեալ ժամանակամիջոցի մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ.

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. Ռ. ՀՈՒԻԹՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Քննիչ-Պատուիրակ
Ա. ՁՈՒՀԱՃԵԱՆ
Վօյվօտա փողոց Վիթալիս խան Ղալաթիա

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի, Գլասքօյի, Միտըլզպրոյի
և Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոլ	Անուանք	
Բամակօ	3000	Թիպօ	2500
Անպիօ	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեմնոքալս	3000	Քէլթ	2250
Ֆարաօ	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Գասքոն	1500
Մարիօթիս	2500	Պրայլէս	1500

«Թիպօ» շոգենաւը, Նաւապետ Պրաուն առաջս դէպի 7ին Լիվըրբուլէն հոս կը հասնի ընդհանուր վաճառքով։
Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
568 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրբուլ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տ՛Բ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Եռանդ փողոցի դէմը, Նիւ Ջօրջիան պէյ պարտէզ)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատառապելի ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը լեցնեն. ցաւելցին և խոռոչ փչացած բերանները պայմանաւ։
Նորաձեւ եղանակաւ, ոսկէ, ճօշակասիր, և զինացեալ արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, գեղեցիկ յիտուրութեամբ ու տոկունութեամբ և ողջ ապահովութեամբ երաշխաւորեալ։
Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպէս նաև թերբերացեալ քիմքերու և ամենակատարելագործեալ արդիւններու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամհանութիւն։
Տ. Գ. Ջմեռները կիրակի օրերն ալ, (Փնտռ. ժամ ս.) ինչպէս նաև ամեն օր, (Փնտռ. ժամ ք.) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին։
Գաւառքները կրնան գրել երկարութիւն բացատրութեամբ, թիւ 1 խէնքից փողոց։

NEVRALGIES Անգար, Ստամոքսի կծկում, Անարիւնութիւն և բոլոր ջղային հիւանդութիւնները մէկ ժամուան մէջ կը բուժուին շնորհիւ Տոքթէօր CRONIERի
ՀԱԿԱՋՂԱՅԻՆ ԴԵՂԱՀԱՏԵՐՈՒՆ
Տուփը 3 ֆրանք, համրու ծախք չաւնուիր Paris, դեղարան Robriquet, Monnaie փողոց թիւ 23։ Կը ծախուի նաև բոլոր դեղարաններու մէջ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿ

1899 Մայիս 20էն սկսեալ մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Եւրոպական եզերքէն Կամուրջ

11 — Միրկ. Ի.հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշհ. 20
11 — Ենիմ. մեզպ. պէօյթ. Թրպ. ենք. սԹն. պօյճ. պիտի հաղորդակցի 43
11 45 Գօյճ. Ի.հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշկ. 34
11 45 Ենմ. մեզպ. պէօյթ. քրճպ. Թրպ. ենք. միրկ. պիտի հաղորդակցի 46
12 30 Մրկ. Ի.հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշկ. 18
11 55 Գեօշք. պէյգ. բշպհ. ենք. գնլ. Ի.Ա.հիս. գնտ. վանք. չնկ. պէյլ. գզկ. Սկտ. 44
12 30 Ենմ. մեզպ. պէօյթ. Թրպ. ենք. սԹէն. պօյճ. պիտի հաղորդակցի պշկ. 40
12 45 Ի.Ա. զվզ. ենմ. մեզ. պէօյթ. Թրպ. պէյգ. բշպ. չպգ. գնլ. Ա. հիս. գնտ. պշկ. 17
1 15 Գօյճ. ի. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պէշ. 20
1 30 Ենմ. մզր. պէյքտ. Թրպ. ենք. Էմրկ. պշկ. 21
2 15 Էմրկ. Ի. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշկ. 33
2 03 Ի. Ա. զվք. ենմ. մզր. պէյքտ. Թրպ. ենք. սԹէն. պօյճ. 43
3 10 Գօյճ. Ի. Հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշկ. 18
2 42 Գէյզր. պէյգ. բշպ. չիպ. Ա. հիս. գնտ. պշկ. 46
4 — Միրք. Ի. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշկ. 21
4 — Ենմ. մզր. պյքտ. Թրպ. ենք. սԹէն. պօյճ. 40
4 40 Գօյճ. Ի. հիս. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. պշկ. 33
5 30 Ենմ. մզրպ. պէյքտ. Թրպ. ենիք. միրկ. Ի. հիս. պէպ. արնվ. օրԹ. պէշկ. 45
6 30 Գէյգ. ենք. զանլ. միրկ. Ա. հիս. զանտլ. պէպ. արնվ. չէնկ. պէյլ. Գուզկ. սկիւտ. 20
6 45 Ի. Ա. զավ. ենմ. մեզր. պյքտ. Թրպ. ենք սԹէն. պօյճ. Ի. հիս. պէպ. արնվ. Գրչ. օրԹ. պէշկ. 23
7 30 Ենմ. մզր.պյքտ. Թրպ.պյգ. բշպ. ենք.գնլ. Ա. հիս. գնտլ. վնք. չնկլ. պէյլ. գզկ. պշկ. 34
8 36 Ի. Ա. զավ. ենմ. մեզր. պյքտ. Թրպ. պէյգ բշպհ. չպգ. գանլ. Ա. հիս. գնտլ. վ.նք. չէնկ. պէյլ. գուզկ. սկիւտ. 17
9 — Ենմ. մզրպ. պյքտ. Թրպ. ենիք. սԹէն. միրկ. Ի. հիս. պէպ արն օրԹ պէշկ 18
10 — Ենմ. մզգար. պէօյթ. Թարապ. ենք. պօյաճ. ք. հիսար պէշիք։ 44
10 35 Միրկ. պօյճ. պէպ. արն. գրչ. օրԹ. 46
11 — Ենմ. մեզր. պէյքտ. Թրպ. ենիք. միրկ. Ի. հիս. արն. պէշկ։ 21

Ասիական եզերքէն Կամուրջ

10 45 Գէյգ. Ա. հիս. գնտլ. վանք. չէնկ. պէյլ. գզկ. սկիւտ. 45
11 15 Գէյգ. փշպհ. չպգլ. գանլ. Ա. հիս. հետեւեալ շոգենաւին պիտի հաղորդակցի 21
11 45 Ա. հիս. գնտ. վնիք. Չնկ. պէյլ. Գզկ. պշկ. 33
12 15 Գէյգ. բշպհ. ենիք. գանլ. Ի. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկ. պէյլ. գուզկ. սկիւտ։ 44
1 30 Գէյգ Փշպհ Չպգլ Գանլ ա Հիս պէշկ։ 17
2 — Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկ. պէյլ. գզկ. պշկ 45
3 15 Չնկլ. պէյլ. գզկն. սկիւտ։ 17
3 — Գէյգ. փշպհ. չպգլ. գանլ. Ա. հիս. գնտ. պշկ։ 46
3 30 Ա. հիս. գնտլ. վնք. չնկ. պէյլ. գզկ. պշկ։ 34
4 30 Գէյգ. փշպ. չպգլ. գնլ. Ա. հիս. ծնտ. սկ. 44
5 — Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գզկ. պշկ. 43
6 30 Գէյգ. ենիք. գանլ. միրկ. Ի. Ա. Հիս. գնտ. պէպ. արնվ. չնկ. պէյլ. գզկ. սկիւտ։ 20
8 — Գէյգ. փշպ. ենիք. գանլ. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չէնկլ. պէյլ. գզկ. պէշկ։ 31
9 15 Գէյգ. փշպ. չպգլ. գանլ. Ա. հիս. գնտլ. վնիք. չնկլ. պէյլ. գուզկ. սկիւտ։ 17
10 10 Ա հիսարէն ուղղակի կամուրջ։ 45
10 30 Գէյգ. ենիք. գանլ. Ա. հիս. գանտ. չնկլ. պէյլ. գուզկ. սկիւտ. 33
11 10 Վանիքիւղէն ուղղակի կամուրջ։ 34

Կամուրջէն Եւրոպական եզերք

11 45 Գէշկ. օրԹ. գրչ. արն. պէպ. Ի. հիս. պօյճ. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ։ 21
12 20 պէշկ. օրԹ. արն. պէպ. Ի. հիս. միրկ. 20
12 45 պէշկ. միրկ. սԹէն. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենմ. Ի. Ա. զավաք։ 43
1 15 ՕրԹ. գրչ. արն. պէպ. Ի. հիս. միրկ։ 33
1 20 Սկիւտ. Ա. հիս. գնլճ. չպգլ. փշպհ. պէյգ. պյքտ։ 46
2 05 պէշ. օրԹ. արնվ. պէպ. Ի. հիս. պօյճ։ 18
2 30 Գշկ.պյճ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզր. ենմ։ 40
3 15 ՕրԹ. արն. պէպ. Ի. հիս. միրկ։ 21
3 35 Սկիւտ. գզկն. օրԹ. պէյլ. չնկլ. արնվ. գնտլ. Ա. Ի. Հիս. գնլճ. միրկ. ենիք.փշպ. պէյգ. Թրպ. պյքտ. մզր. ենմ. Ի.Ա. զվք։ 23
3 30 Գէշկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. Ի. հիս. միրկ։ 33
4 — պէշկ. միրկ. սԹէն. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենմ։ 45
4 45 պշկ. գզկ. պէյլ. չնկլ. արնվ. պէպ. գնտ. Ա. Ի. Հիս. գնլճ. սԹէն.ենք. փշպ. պէյգ։ 20
6 — պէշկ. օրԹ. գ. չշ. արն. պէպ. Ի. հիս. պօյճ. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենմ. 34
6 30 Իսկ. քուզկ. պէյլէր. չէնկէլ. քանտ. ա. հիսար քանլճ. ենիք. պէյքօզ. մէզպ. ենիմ. ք. ա. զավազ 17
7 — պէշկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. ք. հիս. միրկ. սԹէն. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ։ 18
8 30 պշկ. օրԹ. արնվ. պէպ. Ի. հիս. պօյճ. ենիք. Թրպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ։ 44
9 15 Գէպ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ։ 21
9 40 պշկ. օրԹ. գրչ. արնվ. պէպ. Ի. հիս. միրկ 46
10 05 միրկ. ենիք. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենիմ. Ի. Ա. զավզ։ 40
10 20 պէշկ. գնտլ. Ա. հիս. գանլ. չպգլ. փշպհ. պէյգ. մզրպ. Ի. Ա. զավզ։ 43
10 35 Գէշկ. օրԹ. գրչէ. արնվ. պէպ. գնտլ. Ա. Ի. հիս. գանլ. միրկ. ենիք. փշպհ. պէյգ։ 23
10 55 Գէպ. Ի. հիս. պօյճ. սԹէն. ենիք. Թրպ. գէրզպ. պէյքտ. մզրպ. ենիմ։ 17
11 20 պէշկ. օրԹ. գրչէ. արնվ. պէպ. Ի. հիս. միրկ. ենիք։ 18
11 45 Ենիք. Թրապ. պէյքտ. մեզրպ. ենիմ։ 46
12 — Գէպ. Ի. հիս. պօյաճ. սԹէն. ենիք։ 33
12 — պէշկ. օրԹ. գրչէ. արնվ. Ի. Հ. ենիք։ 34

Կամուրջէն Ասիական եզերք

1 — Գէշկ. գզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս։ 45
1 20 Սկիւտ. ա. հիս. զանլ. չպգ. փշպ. պէյգ։ պէյքտ։ 46
2 35 Սկիւտ. գզկն. պէյլ. չնկլ. վնիք. գնտլ. Ա. հիս։ 34
3 — պշկ. Ի. հիս. զանլ. չպգլ. փշպ. պէյգ։ 44
2 45 Կամուրջէն ուղղակի Չէնկէլ քէօյ։ 17
3 35 Սկիւտ. գզկն. օրԹ. պէյլ. չէնկ. արնվ. գնտլ. ա. ք. հիս. զանլ. միրկ. ենիք. փշպ. պէյգ. Թրպ. պյքտ. մզրպ. ենմ Ի. ա. զավ։ 23
4 20 ուղղակի վանիք ա հիսար։ 43
4 45 պէշ. գզկն. պէյլ. չնկ. արնվ. պէպ. գնտլ. ա. Ի. հիս. զանլ.սԹէն.ենիք. փշպ.պէյգ։ 20
6 30 Սկիւտ. գզկ. պէյլ. չնկ. գնտլ. ա. հիս. գնլ. ենիք.պէյգ. պյքտ. մզրպ. ենմ. Ի. ա. զվզ 17
8 45 պէշ. գզկ. պէյլ. չէնկ. վնիք. գնտլ. ա. հիս. զանլ. չպգլ. փշպհ. պէյգք։ 33
9 25 Սկիւտ. գզկն. պէյլ. չնկլ. վնիք. գնտլ. ա. հիս. 45
10 20 պէշկ. գնտլ. ա. հիս. զանլճ. չպգլ. փշպհ. պէյգ. ք. ա. զավզ։ 43
10 25 պէշկ. գզկն. պէյլ. չէնկլ. վնիք։ 34
10 35 պէշկ. օրԹ. գրչզմ. արնվ. պէպ. գնտլ. ք. ա. հիս. զանլ. միրկ. ենիք. փշպ. պէյգ։ 23
11 15 պէշ. պէյլ. չէնկ. վնիք. ա. հիս. փշպ.պյգ։ 45
11 40 սկտ.գնտ.ա.հիս.գնլ. չպգ. փշպ.պյգ.պյքտ 44
11 55 պշկ. գզկն. պէյլ.Չէնկ.վնիք.գնտ.ա.հիս։ 20

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ
ՄԻԱՑԵԱԼ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆռանք	27,000,000
Պահեստի դրամ	»	52,002,500
Տարեկան հասոյթ	»	70,339,912

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագինով։
Ներով։ 572 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ
ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ-Գաբու, Անամիտիս խան. 20 21, 22

Լ'ԱՆՔՌԸ
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1871էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 289 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Գ. Գ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հօեօս, Դեր-Նախագահ.
» Ժօզէֆ Հօեօս, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.
» Գօլոման Նաքօ, » » »
» Ալֆրէտ Բրօքէշ տ'Օսթէն.
Թէոտոր Բօնհէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ
Կառավարութեան Յօմսէր
Գ. ԺԱՆ ՄԻՒՔ, կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական
Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՈՆԷԼ ՊՕՆՏԻ
ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բէրա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլու տուն։
ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 176

EMULSION SCOTT
ՍԴՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

աշխարհի մէջ լաւագոյն դեղն է
ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ
ամէն տեսակ հիւանդութեանց համար։
Ամենէն ախորժահամ ձեւն է «Քոտ Լիվր Օյլի» (ձկան իւղ) ը որ սուտ է և հետ խառնուած։ Տղայք հաճոյքով կ'ուզեն ճաշակել զայն։ Բնաւ ուրիշ դեղ մը ասոր չափ ազդեցիկ չէ, բուժելու համար
ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՒԼԸ (սքրոֆիլ),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ՑԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՔՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀԱԶԸ,
ՀԱՐԲՈՒԽԸ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ,
Ւ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։
Գործակատար ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԼ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Դոմօ	1497	Կօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	186
Ալէրթօ	3607	Դօնկօ	2906	Կրօտօնօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Դօրսօ	895	Հիրօ	775	Մարղէլլօ	3709	Ցիբբօ	1735
Արբօսգօ	2377	Տիտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Մէբբատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1832	Տօմինօ	937	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սրէրօ	1200
Գօրօնթինօ	1264	Տուրօ	2383	Հօրացիօ	3600	Մօնդէպէլլօ	1735	Թասսօ	1328
Գրավօ	1076	Տրաքօ	1718	Հումպէր	596	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Տինամօ	504	Իտկօ	2354	Նէրօ	1083	Թօրբօ	3827
Գըֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Իտաճօ	5540	Օնիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թօրբիտօ	487
Գալիբսօ	1337	Էրադօ	1481	Քլէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուըրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Քօլբինօ	2307	Բալէրմօ	1687	Վասրօ	1914
Գազօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1053	Րիալթօ	2229	Վօլթուրնօ	2396
Սիսէրօ	1834	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանդօ	2272	Րինալտօ	1663	Եէտօ	1850
Գլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4235	Կիդանօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Իտրօ շոգենաւը, Նաւապետ Ուատ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած է։
Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՃՕ
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւմէթ խան, Ղալաթիա

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Շաբթուան երթեւեկութիւնք
Դշ. 3 15 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Դշ. 4 16 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ (հաղորդակցելով Աղեքսանդրիա, Բորտ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Թիրոս)։
Եշ. 5 17 Օտէսա ժամը 10ին միջօրէէն առաջ
Եշ. 5 17 Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ եւ Պաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի։
Ուր. 6 18 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի. 561

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որք ամեն երկու շաբաթ կը բանին Լիվըրբուլ և Միջերկրեայ ծով

Անուանք	Թոնոլ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Գոթնիա	4561
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2403
Ուրանիա	7268	Աղլաս	2393
Բավոնիա	5587	Սարակոսա	3166
Սէֆալոնիա	5517	Քարինթիա	2246
Կալլիա	4809	Բալմիրա	2144
Սիթիա	4557	Թրինիատա	1899
Ալէբբօ	2143	Մորոքքօ	1855
Քէտար	1876	Քամբանիա	12950
Շէրպուրկ	1614	Լուքանիա	12950
Գազալոնիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈԼԻ գործակալ
Thomas C. Joly
Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 571

ՖՐԵՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվըրբուլի և Ամերիկայի միջեւ բանող շոգենաւեր

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքդորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Առմէնիան	10500	Էճիբշիըն	3500
Քէսդրիան	10500	Ալըժ.ըն	3000
Լանքասդրիան	9000	Ալճէրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արապիան	3500
Գոլոմպիան	8000	Աթէնիան	2500
Ճորճիան	8000	Անտալուզիան	2500
Գոսդոնիտն	8000	Ալգաշիըն	2500
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	3700	Մինօ	900
Վավոնիան	3700	Օբօրդօ	800
Ֆլամինիան	3700	Լիսպոն	800
Ֆապիան	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը գրել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՑՎԱՐ ԼԱՅՈՆՏԻ
Մէհմէտ Ալի փաշա խան, թիւ 1
Ղալաթիա

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՅԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (16)

ՍԻՄՕՆ ՊՕՒՊԷ

ՄԱՆՏՐԷՆԻ ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

Դ

ԱՌԵՒԱՆԳՈՒՄԸ

Ցուրտէն դողահար, որոշակի զգալով այն տկարութիւնը որ տակաւ կը պաշարէր զինքը, երիտասարդ աղջիկը անկիւն մը կծկտեցաւ առանց բառ մը արտասանելու։

Կամաց կամաց Բարիզ հասած էին ու կառքը նուազ արագ, բայց միշտ մեծ զգուշաւորութեամբ կը յառաջանար կարգ մը արուարձաններէ՝ որոնց գոյութեան վրայ Պէրթ գաղափար անգամ չունէր։

Յանկարծ կառքը կեցաւ։

—Իջէ՛ք, ըսաւ Լալուէթ։

Պէրթ հնազանդեցաւ, բայց հազիւ փողոցին վրայ ակնարկ մը նետած՝ բացագանչեց։

—Ա՛հ, պարոն, ինչ անպիտան փողոց։

Եւ իրաւ ալ շատ անպիտան, աղտոտ ու կասկածելի փողոց մըն էր Ֆիյ Տ'Էյի այդ փողոցը՝ ուր կառքը կանգ առած էր։

Պէրթ այդ ժտգալի տնարանին առջեւ զգաց որ սիրտը կը մարմրի։ Կ'ուզէր աղաղակել, փախչիլ, առաջին հանդիպած մարդուն պաշտպանութեանը ապաւինիլ, սակայն Լալուէթ իր կորովի ձեռքը արդէն իսկ զինքը մթին անցք մըն էր հրած և անկէ ալ սալօն մը՝ որուն այլանդակ յարդարանքը փողոցին պժգացնող աղքատութեան չափ սոսկացուցած էր զինքը։

Խռովեալ ու չոյտ նայուածքով մը Պէրթ խոլոյն աչքի առջեւ ունեցաւ բովանդակ սենեակը։ Տամասքինէ մետաքսեայ վարդագոյն վարագոյրներ քօղարկած էին պատուհանները՝ որոնց վրայ բըդըքտուած սթորներ կ'իջնէին։ Աթոռներ ու ոսկեզօծ թիկնաթոռ մը կային հոս ու հոն՝ տարտղնուած կլոր սեղանի մը շուրջը՝ որ սենեակին մէջտեղն էր դրուած։

Արծաթագոյն թուղթով մը ծածկուած պատերուն վրայ երկու պատկեր միայն կար. մէկը Սափփոն կը ներկայացնէր բոլորովին մերկ, ու միւսն ալ երիտասարդ «տանտի» մը։

Անկիւն մը՝ մարմարէ ձերմակ վառարան մը կար՝ վրան ժամացոյց մը և լամբարներով։ Սեղին անդին՝ բազմաթիւ պատկերազարդ լրագիրներ նետուած էին խառն ի խուռն։։

—Մայրս՛, ո՞ւր է մայրս, աղաղակեց Պէրթ՝ սոսկումէն խելայեղ։

—Հիմա պիտի գայ ըսաւ Լալուէթ..., ահաւասիկ, եկաւ։

Մսեղ, գէր կին մը՝ դաժան նայուածքով ու ձերմակ հնդկադիպակէ սենեկազգեստ մը հագած՝ ներս կը մտնէր դուռնէն։

Պէրթ՝ սարսափի աղաղակ մը արձակեց։

—Ո՛չ, ո՛չ... կը պոռար, դուք իմ մայրս չէք։

Լալուէթ սադայէլական խնդուքով մը մռմռաց.

—Ահաւասիկ արեան ձայն բնածին, ահաւասիկ։

Ներս մտնող կինը շնորհալի երեւոյթ մը տուած էր ինքզինքին։

—Հանդարտէ նայինք, սիրունս, ըսաւ Պէրթի մօտենալով։

Խեղճ աղջիկը՝ ա՛լ աւելի սարսափած, դէպ ի դուռը փախչիլ փորձեց. կը հասկնար որ իր բովանդակ կամքին պէտք ունէր չտկարանալու համար. և սակայն, սարսափն ու զարշանքը ամէն բան խեղդած էին իր մէջ։

Յանկարծ արիւնը դէպ ի սիրտը խուժեց. մահուան տժգունութիւն մը պատեց դէմքը, տկար աղաղակ մը արձակեց խեղճ աղջիկը ու մարած ինկաւ գետինը յատակող գորգին վրայ՝ որ գինիի արատներով ծածկուած էր։

—Ա՛հ, խեղճ աղջիկ, բացագանչեց գէր կինը, տեսակ մը յուզմամբ՝ որ իրական կ'երեւար։

Լալուէթ ալ թէեւ շատ զգածուած էր, բայց իր դէմքը խոկուն զուարթ, գրեթէ յաղթական երեւոյթ մը ստացաւ։

—Պա՛հ, ըսա՛ւ, ասանկ ալ աւելի լաւ եղաւ։

Ցետոյ հարցուց.

—Կանանչ սենեակը պատրա՞ստ է։

—Հարկաւ։

—Ձայն դուրս չելլեր անկէ, անանկ չէ՞։

—Թնդանօթ ալ արձակուելու ըլլայ մէջը, կրկին դուրսէն բան մը չի լսուիր։

—Մինա՞կդ ես տանը մէջ։

—Իգփտօլն ու Տօրօթէն արձակեցի. այսօր ոչ ոք ոտք կը դնէ հոս։

—Շատ աղէկ է առ. հիմա աս պզտիկը կանանչ սենեակը հանենք, պառկեցնենք ու խնամենք։ Վաղը դպեակ կը մեկնիմ, գործը կը կարգադրեմ ու կը յուսամ թէ առ առաւելն մինչեւ վաղայ յաջորդ օրը ամէն բան լմնցած կ'ըլլայ։

Երկու թշուառականները վերցուցին Պէրթը և զայն տարին բաւական լաւ կահաւորուած սենեակ մը՝ որուն չորս կողմը կանանչ կտաւով մըն էր ծածկուած։

Գէր կինը աղջկան քովը մնաց, մինչդեռ Լալուէթ վար իջաւ, հետը շիշ մը շարթրէօզ և երկու հատ ալ գաւաթ առնելէ ետքը։

Տիւ Ռաժօ պառոնը՝ վարը իրեն կը սպասէր։

—Կառքը տեղը տարի՞ր հարցուց անոր Լալուէթ, կեղծ մօրուքն ու պեխերը հանելէ ետքը։

—Այո... պզտի՞կը ինչ եղաւ։

—Կը քնանայ։

—Ի՞նչ, քիթիս խնդա՞լ կ'ուզես...

—Մի՛ բարկանար. պզտիկը վախցաւ ու մարեցաւ. անկարեւոր բան մըն է։ Լա Պէլէթ կը հսկէ անոր վրայ և գիտես արդէն թէ շատ լաւ կրնայ հիւանդ խնամել. ժամանակաւ դայեակ եղած է,

Մէլքիօր գոյնը նետեց. ոտքերը գետնին զարկաւ սրտնեղ շարժումով մը։

—Ա՛հ, ըսաւ քիչ մը ետքը, գէշ սերկերպով պիտի վերջանայ այս գործը։

—Գործի՛դ չերթա՞ս, ընդմիջեց Լալուէթ. կարելի չէ որ ասոր չափ յաջող գործի մը ձեռնարկէինք։

—Իրաւ է..., բայց...։

—Բայց ի՞նչ...

—Բոլոր ասոնք շատ գէշ տպաւորութիւն մը կ'ընեն վրաս...

—Բայց ըսէ նայիմ, ո՞վ ունեցաւ առեւանգումին գաղափարը։

—Ես ունեցայ, գիտեմ։

—Լաւ չկատարեցի՞ դերս։

—Հը՛մ...

—Ի՛նչ հըմ. շատ դժուարահաճ կը գտնեմ զքեզ պառո՛ն. երեւակայէ անգամ մը՝ չորս օրուան մէջ մանրամասն տեղեկութիւններ կը յաջողիմ ձեռք ձգել Ժանիսօ հաստատութեան, Ֆարուա կոմսին յարաբերութեանց և վերջապէս բոլոր այն բաներուն վրայ որոնք զմեզ կը շահագրգռեն։ Ցետոյ, առանց նախապէս բան մը վճարելու և առանց ինչ ընելիքս ըսելու կառք մը կ'ունենամ տրամադրութեանս տակ, իբրեւ աճպարար Ժանիսօ հաստատութիւնը կը մտնեմ, կը խօսիմ Պէրթի հետ՝ ու վերջապէս կ'առեւանգեմ զայն՝ քեզ կառապան ունենալով։ Եւ դուն բոլոր ասոնց համար դեռ գոհ չես ըլլար. մի՛ մոռնար նաև թէ դարձեալ ես էի որ աղջկան համար գտայ այս բնակարանը։

—Չեմ ուրանար թէ գործը վարպետի գործ մը չէ, բայց ըսէ, դուն ալ գէշ տպաւորութիւն մը չէ՞ս կրած խեղճ աղջիկը ասոր պէս աղտոտ տուն մը բերած ըլլալնուս համար։

—Պա՛հ, որջ մը չէ ապահովաբար։

—Գիտես արդէն որ ա՛լ աւելի գէշ է։

—Կարելի է, բայց ոստիկանութիւնը բան մը չըսեր։

—Բնաւ ամօթի զգացում մը չէ՞ս ունենար պզտիկ Պէրթը յանձնելով Լա Պէլէթի պէս սոսկալի արարածի մը ձեռքը։

(Շարունակելի)